

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Moorcock_Michael-Hle_clovek.pdb

PDB Name: Moorcock - Hle, člověk
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 12.3.2007
Modification Date: 12.3.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Michael Moorcock - Hle, člověk
(Behold the Man)

1. část

Neměl žádnou moc nad pozemskými stat-ky, jako mívají boží císařové, měl jenom stoupence z řad pouštních lidí a rybářů, kteří mu to říkali, že je bůh, a on jim věřil. Stou-penci Alexandra uvažovali: Alexandr je ne-porazitelný, je tedy bůh. Stoupenci tohoto Člověka neuvažovali vůbec o ničem - on pro-stě byl najednou tady a oni ho stejně tak uznali. Ted' je vede, tento nazaretský blázen zvaný Ježíš.

A promluvil k nim, řka: "Jo, jistě jsem býval Karl Glogauer, a ted' jsem Ježíš Spasi-tel, Kristus."

A tak se stalo.

1

Časostroj byl konstruován jako koule naplněná mléčnou kapalinou, v níž se vznášel cestovatel, který byl uzavřen do pryžového oděvu a dýchal přes masku spojenou hadicí se stěnou. Koule při dopa-du praskla, kapalina se rozstříkla do pra-chu a vsákla do půdy. Když se hladina kapaliny snížila, Glogauer se instinktivně svinul do klubíčka a klesl k měkkému plastovému obložení vnitřku koule. Pří-stroje, záhadné a zcela neobvyklé, zmlkly a znehybněly. Koule se posunula a překu-lila, když poslední zbytek kapaliny vytekl z velké trhliny v jejím plášti.

Glogauer na chvíli otevřel oči, ale zase je zavřel, pak protáhl ústa do jakéhosi zívnutí, kdy se mu jazyk zachvěl, a vydal ze sebe sten, který se proměnil v zaskučení.

Uslyšel sám sebe. Vnitřní hlas, napadlo ho. Řeč bezvědomého. Nedokázal si však ani domyslet, co říká.

Přestal vnímat, že má tělo, a otrásl se. Jeho cesta časem nebyla snadná a ani vazká kapalina mu neposkytla úplnou ochranu, i když mu nepochybně zachránila život. Některá žebra měl určitě zlomená. Přemáhal bolest, když si protahoval paže a nohy a začal se po klouzavém plastiku plazit smě-rem k trhlíně v plášti přístroje. Spatřil ostré sluneční světlo, oblohu jako třpytivou ocel. Zpola se trhlinou protáhl, a jak se do něho plnou silou opřely sluneční paprsky, zavřel oči. A ztratil vědomí.

*

Vánoční doba roku 1949. Karlovi bylo devět let, narodil se dva roky poté, co se jeho otec dostal z Rakouska do Anglie. Na šterkovité zemi hřiště ostatní děti křičely smíchem. Tu hru začaly hrát opravdově, a Kari se ve stejném duchu přidal. Ted' vzlykal.

"Sundejte mě! Prosím tě, Mervyne, nech toho!"

Ostatní děti ho přivázaly s rukama rozta-ženými k drátěnému pletivu plotu, který ob-klopoval hřiště. Plot se pod jeho vahou vydul a hrozilo, že jeden ze sloupků se uvolní. Mervyn Williams, chlapec, který hru navrhl, začat tím sloupkem třást tak silně, že se Karl na pletivu prudce kýval dopředu i dozadu.

"Nech toho!"

Když Karl pochopil, že jeho nárek ostatní pouze povzbuzuje, zatnul zuby a ztichl.

Povolil svaly a předstíral, že ztratil vědo-mí; Školní vázanky, které děti použily jako pouta, se mu zařízly do zápěstí.

Slyšel, jak hlasy dětí zmlkají.

"Není mu něco?" zašeptala Molly Turnerová.

"To on dělá jen tak," odpověděl nejistě Williams.

Cítil, jak ho odvazují, jak se nejistými prsty dotýkají uzlů. Úmyslně se zkroutil, pak klesl klouzavě na kolena, až si je na šterku lehce odřel, a tváří dopadl k zemi.

Jejich ustarané hlasy k němu doléhaly ja-koby ze vzdálenosti, protože sám byl zpola přesvědčen, že to vše jen nepředstírá.

Williams s ním zatřásl.

"Vstaň, Karle. Přestaň blbnout."

Zůstal, jak byl, ztratil pojem o Čase, až pak přes neurčité pozadí dětských hlasů za-slechl pana Matsona.

"Co to proboha vyvádíš, Williamsi?"

"Jen jsme si hrály, pane, na Ježíše. Karl dělal Ježíše. Přivázali jsme ho k plotu. Byl to jeho nápad, pane. Fakt, byla to jenom hra."

Ležel toporně, ale podařilo se mu, aby se ani nepohnul, a dýchal slabě.

"On není tak silný jako ty, Williamsi. Měl bys být rozumnější."

"Mrzí mě to, pane. Opravdu mě to moc mrzí." Williams to říkal, jako by měl pláč na krajíčku. Karl cítil, jak ho zvedají. Pocítil velké zadostiučinění...

*

Nesli ho. V hlavě a v boku měl takovou bolest, že se mu dělalo nevolno. Když cestoval časem, neměl žádnou možnost zjistit, kam přesně ho stroj dopraví, ale nyní, když pootočil hlavu, podle toho, jak byl ten člo-věk na pravé straně oblečen, pochopil, že je přinejmenším na Středním Východě,

Měl v úmyslu přistát v roce 29 n.l. v pustině za Jeruzalémem, poblíž Betléma. Nesou ho teď do Jeruzaléma?

Ležel na nosítkách, které byly zhotoveny z nějaké zvířecí srsti - to dokazovalo, že se každopádně dostal do minulosti.

Nosítka nesli na ramenou dva muži, po obou stranách kráčeli další. Čichem zachytil pach potu a zvířecího tuku a ještě nějaký zatuchlý zá-pach, který nedokázal určit. Mířili k hori-zontu ze vzdálených kopců.

Zamžikal, když se nosítka prudce zaky-mácela, a bolest v jeho boku se najednou zdvojnásobila. Pak omdlel podruhé.

Když se na chvíli probрал, uslyšel hlasy, které hovořily jakýmsi nářečím aramejštiny. Zřejmě již nastala noc, protože kolem byla hluboká tma. A již ho nesli. Pod sebou cítil slámu. Oddechl si. A usnul.

*

V těch pak dnech přišel Jan Křtitel, káže na poušti Judské. A říká: Pokání čiňte, nebot přiblížilo se království nebeské. Totoť je za-jisté ten předpovězený od Izaiáše proroka, říkujícího: Hlas volající na poušti: Přípra-vujte cestu Páně, přímé čiňte stezky jeho. Ten pak Jan měl roucho své ze srsti velblou-dových, a pás kožený okolo beder svých; a pokrm jeho byl kobylinky a med lesní. Tedy vycházel k němu, Jeruzalém a všechno Jud-stvo, i všechna okolní krajina Jordánská. A křtění byli od něho v Jordáně, vyznávající hříchy své.

(Matouš 3: 1-6) *

Umývali ho. Cítil, jak mu po nahém těle stéká studená voda. Muselo se jim podařit stáhnout z něho ochranný oděv. Na pravém boku mu k žebrům přiléhala silná vrstva ob-vazů převázaných koženými řemínky.

Ted' se cítil zesláblý a bylo mu horko, ale bolest značně polevila.

Nacházel se v nějakém stavení, nebo možná v jeskyni - bylo příliš silné šero, než aby se to dalo poznat - a ležel na hromadě slámy promáčené vodou. Dva muži, stojící nad ním, neustávali na něho lít vodu z hlině-ných hrnců. Tvářili se přísně, měli hustý vous a na sobě bavlněnou róbu.

Říkal si, zda by dokázal zformulovat větu, které by snad rozuměli. Psanou aramejštinu ovládal slušně, ale o výslovnosti si nebyl tak zcela jist.

Odkašlal si. "Kde - být - toto - místo?"

Zamračili se, potřásli hlavami a odložili nádoby.

"Já - hledám - Ježíše - Nazaretského..."

"Nazaret. Ježíš," opakoval jeden z mužů, ale nezdálo se, že by ta slova měla pro něho nějaký význam. Pokrčil rameny.

Avšak druhý opakoval pouze slovo Naza-ret, a vyslovil ho zvolna, jako by pro něho znamenalo něco zvláštního.

Prohodil ke svému společníkovi něco nezřetelného a za-mířil ke vchodu do místnosti.

Karl Glogauer se rozhodl pokusit říct něco, čemu by zbývající muž mohl rozumět.

"Který - rok - vládne - římský císař -v Římě?"

Ptát se na něco takového je zavádějící, uvědomil si. Tuto otázku položil však proto, že věděl, že Kristus byl ukřižován v pat-náctém roce vlády Tiberia. Zkusil ji zformu-lovat lépe.

"Kolik - roků - Tiberius - vládne?"

"Tiberius?" Muž se zamračil.

Glogauer nyní pochytil přízvuk a pokusil se ho využít. "Tiberius. Císař Římanů. Kolik roků vládne?"

"Kolik?" Muž potřásl hlavou. "Nevím."

Konečně se tedy Glogauerovi podařilo, že mu muž porozuměl.

"Kde je toto místo?" zeptal se.

"V pustině za Machaerusem," zazněla od-pověď. "Ty to nevíš?"

Machaerus ležel jihovýchodně od Jeruza-léma, na druhé straně Mrtvého moře. Nebylo pochyb o tom, že se nacházel v minulosti, a to někdy v době, kdy vládl Tiberius, proto-že muž jeho jméno dobře znal.

Ale to už se vrátil druhý muž a přivedl s sebou obrovitého chlapíka, který v jedné ruce nesl velkou hůl. Na sobě měl oděv ze zvířecí srsti a byl více než šest stop vysoký. Měl dlouhé černé vlasy, které se vlnily, a hustý plnovous, který mu zakrýval horní polovinu hrudi. Pohyboval se jako šelma a svými velkýma hnědýma, pronikavýma očima se pátravě zahleděl na Glogauera.

Když promluvil, ozval se hluboký hlas. ale slova plynula příliš rychle, než aby jim Glogauer rozuměl. Ted' byla řada na Glogau-erovi, aby potřásl hlavou.

Obrovitý muž si dřepel vedle něho. "Kdo jsi?"

Glogauer neodpověděl hned. Nenapláno-val si, že ho najdou tak, jak ho našli. Původ-ně se chtěl vydávat za poutníka se Sýrie a doufal, že místní přízvuk bude dostatečně odlišný, aby zdůvodnil jeho nedostatečnou znalost jazyka.

Usoudil, že udělá nejlíp, když se přidrží původního záměru, a doufal, že všechno dopadne dobře.

"Jsem ze severu," řekl.

"Ne z Egypta?" zeptal se obr a zeptal se tak, jako by předpokládal, že Glogauer je právě odtud. Glogauer si řekl, že pokud si to ten chlap opravdu myslí, že by mu to klidné mohl přitakat.

"Vyšel jsem z Egypta," připustil, "už před dvěma roky."

Velký muž přikývl, odpověď ho zřejmě uspokojila. "Takže jsi egyptský mág. Mysle-li jsme si to. A jmenuješ se Ježíš a jsi Naza-retským."

"Hledám Ježíše Nazaretského," upřesnil Glogauer.

"Jak se tedy jmenuješ?" Zdálo se, že taza-tel je zklamán.

Glogauer nemohl uvést svoje skutečné jméno, znělo by jim příliš cize. Z náhlého popudu vyslovil křestní jméno svého otce. "Emanuel."

Muž přikývl, tentokrát spokojeně. "Ema-nuel."

Glogauer si dodatečně uvědomil, že za daných okolností si nezvolil příliš šťastné jméno - v hebrejštině totiž Emanuel znamená Bůh s námi a pro tazatele to mělo pravděpodobně mytický význam.

"A jak se jmenuješ ty?" zeptal se.

Muž se napřimil v celé své výšce a vrhl na Glogauera pátravý pohled. "Ty mě neznáš? Tys neslyšel o Janovi zvaném Křtitel?"

Glogauer se snažil nedat překvapení najevo, ale Jan Křtitel alespoň pochopil, že jeho jméno udělalo dojem. Přikývl svou hřivatou hlavou. "Ty mě tedy znáš, jak vidím. Nuže, mágu, teď musím rozhodnout, že?"

"Co musíš rozhodnout?" zeptal se nervózně Glogauer.

"Jsi-li přítelem prorocství, nebo tím falešným, před kterým nás Adonai varoval. Římané by mě rádi dostali do rukou mých nepřátel, dětí Herodových."

"Proč?"

"Musíš vedet proč - protože já kážu proti Římanům, kteří zotročují Judsko, a kážu proti nezákonnostem, kterých se dopouští Herodes, a prorokuji, že přijde doba, kdy všechny nespravedlivosti budou odstraněny a na zemi bude nastoleno Adonaiovo království, jak praví stará prorocství, že nastane. Říkám lidem, Buďte připraveni na ten den, kdy se chopíte meče z Adonaiovy vůle! Hříšní vědí, že toho dne zahynou, a proto mě chtějí zničit.

Přesto, že to, co Jan říkal, mělo silný cito-vý náboj, říkal to věcným tónem. V jeho obličejích a chování nebyl ani náznak nepřítelů nebo fanatismu. Říkal to přesně jako vikář anglikánské církve při kázání, na němž neměl zájem, aby vyznělo důrazně.

Podstata toho, co říkal, jak si Karl Glogauer uvědomil, spočívala v tom, že podněcovala lid, aby svrhl Římany a jejich loutku Herodesa aby nastolil spravedlivější režim. Tím, že tento záměr připisovali Adonaiovi - což je jeden z hovorových názvů Jehovy a znamená Pán - chtěl mu tak zřejmě dodat váhu, jak se ostatně domnívalo hodné učen-ců dvacátého století. Ve světě, kde politika a náboženství jsou spolu nerozlučně spjaty - a to i na západě - bylo třeba takovému zá-měru připsat určitou nadpřirozenost.

Bylo samozřejmě více než pravděpodobné, pomyslel si Glogauer, že Jan věřil, že tato myšlenka je boží vnuknutí, i když Řekové na druhé straně Středozemního moře se dosud o původu vnuknutí dohadovali - jestli vzniká v hlavě člověka, nebo zda je do lid-ského myšlení vkládají bohové. Ani to, že Jan ho uznal za jakéhosi egyptského kouzelníka, nijak Glogauera nepřekvapovalo. Okolnosti, za jakých sem dorazil, se musely zdát neobyčejné zázračné, ale současně pochopitelné, zejména pro essejskou sektu, jejíž příslušníci praktikovali sebetřýznění a hladovějí a museli být v této vyprahlé pustině na víze navyklí. Nyní už nepochybo-val o tom, že tito lidé jsou neurotičtí esséi, jejichž obřadní omývání - křtění - a dobro-volné strádání spolu s téměř paranoickým mysticismem, v jehož důsledku si vymysleli tajné jazyky a podobné tajnosti, bylo nek-lamným znamením, že jsou mentálně nevy-vážení. To vše napadlo Glogauera ztroskotaného psychiatra, ale Glogauer člo-věk byl rozpolcen mezi póly strohé rozumo-vosti a touhy nechat se mysticismem přesvědčit.

"Musím jít rozjímat," řekl Jan a otočil se ke vchodu do jeskyně. "Musím se modlit. Ty zůstaneš zde, dokud mi nebude sesláno vnuknutí."

Dlouhými, ráznými kroky opustil jeskyni.

Glogauer klesl opět na mokrou slámu. Teď už věděl určitě, že se nachází ve vápen-cové jeskyni, a vzduch v jeskyni byl překva-pivě vlhký. Venku muselo být velice horko. Přepadla ho ospalost.

2

Pět roků v minulosti, teď téměř dva tisíce let v budoucnosti. Ležel na horké, propoce-né posteli s Monikou. Opětovný pokus milo-vat se normálně se zvrhl na provádění drobných úchylností, které ji zřejmě uspok-ojovaly víc než cokoli jiného.

Avšak to právě dráždění a uspokojení mělo teprve přijít. Jako obvykle bude slovní. Jako obvykle bude mít vyvrcholení podobu svárlivého hněvu.

"Doufám, že mi nehodláš sdělit, že ses opět neukojil." Přijala zapálenou cigaretu, kterou ji ve tmě podal.

"Je mi dobře," řekl.

Na chvíli nastalo ticho, během něhož jen kouřili,

Nakonec se odhodlal promluvit Glogau-er, i když věděl, jak to dopadne, když začne mluvit.

"Úplná ironie, že?" začal.

Čekal na její odpověď. Dala si však tro-chu načas.

"Jako co?" zeptala se konečně.

"To všechno. Celé dny trávíš tím, že po-máháš sexuálním neurotikům, aby se stali normální. V noci pak děláš totéž, co oni."

"Nikoli ve stejném rozsahu. Víš. to je otázka hloubky."

"To říkáš ty."

Otočil se a pohlédl jí do tváře osvětlené odleskem hvězd pronikající oknem. Byla to rusovláska vyzábých rysů a hovořila klidně a profesionálně konejšivě jako sociální psy-chiatr, což bylo její povolání. Její hlas byl chláholivý, přesvědčující a neupřimý. Pouze občas, když se skutečně rozohnila, začal prozrazovat její pravou povahu. Zdálo se, že nic na ní neodpočívá, ani když spí. Její oči byly v neustálém střehu, její pohyby jen málokdy impulzivní. Každá píď na ní měla na sobě krunýř a to byl pravděpodobně důvod, proč z normálního milování měla tak málo potěšení.

"Ty se prostě nedokážeš odvázat, že?" poznamenal.

"Ale nech toho, Karle. Podívej se na sebe, jestli chceš vidět, jak vypadá neurotický tro-sečnick."

Oba byli amatérští psychiatři - ona dělala v sociální psychiatrii, on byl pouhý teoretik, diletant, i když před časem, kdy se chtěl stát psychiatrem, absolvoval roční studium. Běžně spolu hovořili psychiatrickou hantýr-kou a přinášelo jim uspokojení, když se jí mohli vyjadřovat.

Odkulil se od ní, a jak nejistou rukou hle-dal na nočním stolku popelník, krátce po-hlédl na svůj vlastní obraz v zrcadle na toaletním stolku. Spatní sinolou a roztrpče-nou tvář židovského knihkupce, který má hlavu plnou nesplněných utkvělých před-stav, tělo plné emocí. V debatách s Monikou vždycky prohrával. Ve slovních potyčkách měla navrch ona. Jejich výměna názorů mu často připadala ještě perverznější než jejich milování, v němž alespoň hrál mužskou roli.

A uvědomil si, že on je v podstatě pasivní, masochistický, nerozhodný. I jeho hněv, tak častý, byl nemohoucí.

Monika byla o deset let starší než on, o deset let zahořklejší. Jako individualita měla v sobě ovšem více výbušnosti, než měl on, ale jako psychiatr pracující v sociální sféře měla stejně tolik neúspěchů. Ale dál se vrhala do práce vehementně, a třebaže se na povrchu stávala stále cyničtější, snad dosud doufala, že u svých pacientů dosáhne okáza-lých úspěchů.

Chtěli toho dokázat příliš mnoho, pomys-lel si, v tom byla ta chyba. Knězi ve zpověd-nici poskytovali všelék, psychiatri se pokoušeli léčit, a většinou neuspěli. Ale alespoň se pokoušeli, napadlo ho, a pak si řekl, jestli to přece jenom není ctnost.

"Tak jsem se na sebe podíval," řekl.

Usnula? Otočil se. Svoje ostražitě oči měla dosud otevřené a hleděla z okna.

"Tak jsem se na sebe podíval," opakoval. "Tak, jak se podíval Jung. 'Jak mohu těm lidem pomáhat, když jsem sám rozerván a možná také trpím neurózou z morbus sacer?' Tak se Jung ptal sám sebe..."

"Ten starý senzualista. Ten starý rationa-lista svého vlastního mysticismu. Není divu, že ses nikdy nestal psychiatrem."

"Nebyl bych nikdy dobrým psychiatrem. Ale to s Jungem nemá nic společného..."

"Nevytahuj to na mě..."

"Sama jsi mi říkala, že cítíš taky tak - ty si myslíš, že je to zbytečné..."

"Po týdnu tvrdé práce bys to snad mohl říct. Dej mi další cigo."

Otevřel balíček na nočním stolku a vložil si mezi rty dvě cigarety, zapálil je a jednu předal Monice.

Téměř mimovolně si povšiml, že napětí vzrůstá. Hádka, jako vždy, nevedla k cíli. Avšak hádka nebyla to podstatné, představo-vala nezbytný projev jejich vztahu. Říkal si, jestli hádka je vůbec z nějakého hlediska podstatná.

"To, co říkáš není pravda." Uvědomil si, že teď, kdy se jejich obřad rozjel na plné obrátky, už nemohou přestat.

"To, co říkám, je praktická pravda. Nemám chuť se své představy vzdát. Nechci se stát úspěšným..."

"Neúspěšným odborníkem? Jsi melodra-matičtější než já."

"Jsi příliš divoký, Karle. Chceš být trochu jiný, než doopravdy jsi."

Odfíkl. "Kdybych byl tebou, Moniko, vzdal bych se své práce. Nehodíš se pro ni o nic víc než já."

Pokrčila rameny. "Ty jsi bezvýznamný syčák."

"Nežárlím na tebe, pokud máš na mysli tohle. Nikdy mě nepochopíš."

Usmála se, ale nuceně a pronikavě. "Mo-derní muž hledá nějakou duši, ano? Moderní muž hledá oporu, řekla bych. A může to brát z jaké strany chceš."

"Ničíme mýty, které hýbou světem."

"Teď řekneš 'a čím je nahradíme?'. Jsi únavný a hloupý, Karle. Ty ses nikdy na nic nedíval rozumně - ani na sebe ne."

"Co na tom? Tvrdíš, že mýtus není důleži-tý."

"Důležitá je skutečnost, která jej vytváří."

"Jung pochopil, že skutečnost může vy-tvářet i mýtus."

"Což dokazuje, jaký popletený starý blá-zen to byl."

Protáhl si nohy. A jak si je protahoval, dotkl se jejich a odtáhl se. Poškrábal se na hlavě. Dosud ležela a kouřila, ale teď se usmívala.

"No tak," pokračovala. "Povězme si něco o Kristovi."

Nereagoval. Podala mu nedopalek cigare-ty a on jej vložil do popelníku. Podíval se na hodinky. Byly dvě hodiny ráno.

"Proč to děláme?" zeptal se.

"Protože musíme," Položila mu ruku na temeno hlavy a přitáhla ji k sobě. "Co může-me dělat jiného?"

*

My protestanti budeme dříve nebo později nevyhnutelně postaveni před otázku: Máme chápat' napodobování Krista v tom smyslu, že bychom měli napodobovat jeho život a -pokud se tak smím vyjádřit - opičit se po něm v tom, jak trpěl, nebo v tom hlubším smyslu, že máme žít svoje vlastní životy tak pravdivě, jak on žil svůj? Se vším tím, co k němu patří? Není snadné žít podle vzoru Krista, ale nevy-slovitelně obtížné je prožít vlastní život tak pravdivě, jak Kristus prožil svůj. Každý, kdo to dokázal, býval... nepochopen, vystaven posměškům, mučen a ukřižován ... Neuróza je odloučením osobnosti.

(Jung: Moderní člověk při hledání duše).

*

Jan Křtitel byl pryč asi měsíc.

Glogauer žil s essény, a jak se jeho žebra hojila, zjišť-oval, že je překvapivě snadné podílet se na jejich denním životě.

Essénská osada sestávala ze směsice přízemních domků postavených z vápencových a hlině-ných cihel a jeskyní, které bylo možno najít na obou stranách nehlubokého údolí. Esséni měli společný majetek, ale měli dovoleno mít i ženy,

i když mnozí z nich dodržovali přísnou řeholi.

Esséni byli rovněž pacifisty, odmítali vlastnit a vyrábět zbraně - přesto však bojovného Křtitele nepochybně tolerovali. Zřejmě v tomto případě byla jejich nenávist vůči Římanům silnější než jejich zásady. Necht' měla tato tolerance jakýkoli původ, nebylo pochyb o tom, že Jan Křtitel je jejich vůdce.

Život essénů sestával z obřadního koupání třikrát denně, modlení a práce, která nebyla nijak namáhavá. Glogauer někdy vedl pluh tažený dvěma dalšími essény, jindy hlídal kozy, které se mohly pást na úbočích kopců. Život to byl klidný, spóřádaný, a do-konce ty zdraví nepřilíš prospěšné podmínky se natolik staly součástí běžného života, že si je Glogauer zanedlouho ani neuvědomoval.

Když pásł kozy, lehával na vrcholu kopce a díval se na pustinu - nebyla to poušť, ale skalnatá, drsná krajina, která mohla uživit domácí zvířata, jako kozy a ovce. Její jed-notvárnost narušovaly nízké keře a občasné stromky rostoucí na březích řeky, která ne-pochybně tekla do Mrtvého moře. Půda byla nerovná. Ve svém celku navozovala dojem rozbourěného jezera, které ztuhlo a zbarvilo se žlutě a hnědě.

Za Mrtvým mořem ležel Jeruzalém.

Kristus do něho zřejmě ještě nevstoupil, pro-tože než to se stane, Jan Křtitel bude muset zemřít.

Essénský způsob života, pro celou svou prostotu, byl celkem pohodlný. Esséni dali Glogauerovi bederní zástěrku z kozí kůže a hůl, a až na to, že ho dnem i nocí hlídali, zřejmě ho přijali za laického příslušníka své sekty.

Někdy, když se naskytlá vhodná příleži-tost, se ho vyptávali na jeho povoz - časo-stroj - který chtěli brzy z pustiny přinést, a on jim vyprávěl, že ten povoz nesl z Egyp-ta do Sýrie a odtud sem. Uznali ten zázrak bez většního údivu - jak Glogauer předpoklá-dal, byli na zázraky zvyklí.

Viděli totiž podivnější věci než Glogau-erův časostroj. Viděli, jak lidé kráčeli po vodě, jak se andělé snášeli z nebe a zase na nebe vystupovali, slyšeli hlas Boha a Jeho archandělů a také pokušitelské hlasy Satana a jeho přísluhovačů.

Všechny tyto věci zapí-sovali do pergamenových svitků. Ty byly jen záznamem o nadpřirozenu, a v jiných svitcích vedli záznamy o svém každodenním životě a o zprávách, které přinesli příslušníci jejich sekty z cest.

Žili neustále v přítomnosti Boha a pro-mlouvali k němu, a on jim odpovídal, když dostatečně zmučili svoje tělo a vyhladověli a prozpěvovali svoje modlitby pod žhnou-cím judským sluncem.

Karl Glogauer si nechal narůst dlouhé vlasy a vousy. Mučil svoje tělo a hladověl a prozpěvoval modlitby pod žhnoucím slun-cem stejně jako oni. Ale Boha slyšel jen vzácně a pouze jednou měl dojem, že za-hlédl archanděla s ohnivými křídly.

Navzdory tomu, že si přál zažít halucina-ce jako esséni, nepodařilo se mu to, ale na druhé straně byl překvapen, že přes všechny ty dobrovolné útrapy, které podstoupil, se cítí velice dobře a že je mu tak uvolněně ve společnosti těch mužů a žen, kteří byli nepo-chybně nepřičetní. Snad proto, že jejich ne-přičetnost se od jeho vlastní příliš nelišila, se nad tím přestal podívat.

*

Jan Křtitel se vrátil jednoho dne navečer, kopec překročil se svými asi dvaceti nej-bližšími učedníky. Glogauer ho spatřil, když se právě chystal, že na noc zazené kozy do jejich jeskyně. Čekal, až se Jan dostane blíž.

Křtitel se sice tvářil velice přísně, ale když zahlédl Glogauera, výraz v jeho obličeji změkł. Usmál se a po římském způsobu pevně uchopil Glogauera za předloktí.

"Nuže, Emanueli, jak jsem předpokládal, jsi naším přítelem, kterého nám seslal Ado-nai, aby napomohl splnit svou vůli. Nazítí mě pokřtíš, aby všichni lidé viděli, že On je s námi."

Glogauer byl unaven. Toho dne jedl veli-ce málo a při pasení koz strávil většinu dne na slunci. Zívl, když zjistil, jak obtížné je odpovědět. Avšak ulevilo se mu. Jan jistě zavítal do Jeruzaléma, aby se pokusil vy-zvědět, zda Římané nevyslali Glogauera jako zvěda. Zdálo se, že se tam ujistil, že nikoli, a věřil mu.

Přesto se trápil obavami, a to proto, že Křtitel měl důvěru v jeho neobyčejné schopnosti.

"Jane," začal, "já nejsem žádný prorok..."

Křtitel se zachmuřil, ale jen na chvíli, pak se drsně zasmál. "Nic neříkej. Dnes večer se mnou povečeříš. Budu mít med divokých včel a kobyly."

Glogauer takové jídlo dosud neokusil - to byl hlavní pokrm poutníků, kteří s sebou ne-nesli žádné zásoby a živili se tím, co našli cestou. Někteří to jídlo považovali za po-choutku.

*

Ochutnal je o něco později, když seděl v Janově domě. V tom domě byly pouze dvě místnosti: jedna na jezení, druhá na spaní. Na jeho vkus byl med s kobyly příliš sladký, ale znamenal pro něho vítanou změnu za ječmen nebo kozí maso. Seděl se zkříženýma nohama naproti Janu Křtitelů který jedl s obrovskou chutí.

Nastala již noc. Zvenčí doléhal šum ne-zřetelných hlasů a sténání a výkřiky těch, kteří se modlili.

Glogauer namočil další kobyly do medu v mise, která stála mezi nimi.

"Zamýšlíš vést lid Judska při revoltě proti Římanům?" zeptal se.

Zdálo se, že ta přímá otázka vyvedla Jana Křtitele poněkud z míry. Bylo to poprvé, kdy se ho Glogauer na něco takového zeptal.

"Bude-li to Adoniaova vůle," odpověděl a naklonil se k mise s medem, aniž pozvedl oči.

"Římané to vědí?"

"Nevím, Emanueli, ale krvesmilný Hero-des jim nepochybně donesl, že kážu proti nepravostem."

"Toho se Pilát neodváží - ne od té doby, kdy byla císaři Tiberiovi odeslána petice."

"Petice?"

"Ano, ta, kterou Herodes a farizejové po-depsali, když prokurátor Pilát skutečně za-vřel jeruzalémský chrám a zamýšlel ho znesvětit. Tiberius Piláta pokáral a ten je od té doby při zacházení s námi obezřetnější, i když Židy nenávidět

nepřestal."

"Pověz mi, Jane, víš, jak dlouho Tiberius v Římě vládne?" Až do nynějška neměl možnost tuto otázku položit.

"Čtrnáct let."

Psal se tedy rok 28 n.l., do ukřižování zbývá o něco méně než rok. A jeho časostroj je rozbitý.

V tomto roce osnoval Jan Křtitel ozbroje-nou vzpouru proti římským okupantům, ale pokud se dalo Písmu svatému věřit, brzy ho Herodes zkrátí o hlavu. V tomto Čase k žád-nému většímu vzbouření určitě nedošlo. Ani ti, kteří tvrdili, že vstup Ježíše a jeho učední-ků do Jeruzaléma a vpád do Jeruzalémského chrámu byly zřejmě akcemi vzbouřenců, ne-našli žádné záznamy, jež by ukazovaly na to, že nějakou takovou vzpouru vedl Jan Křtitel.

Glogauer si Křtitele velice oblíbil. Ten člověk byl nepochybně zocelený revolucio-nář, který se léta zabýval plánování vzpoury proti Římanům a pozvolna si připravoval dostatek stoupenců, aby takový pokus mohl být úspěšný.

Glogauerovi silně připomínal vůdce odporu za druhé světové války. Stejně jako oni byl houževnatý a reálně posuzoval svoje postavení. Věděl, že k rozdrčení ko-hort, rozmístěných v posádkách po celé zemi, bude mít pouze jednu příležitost. Kdyby se vzpoura protahovala, Řím by měl dostatek času na to, aby do Jeruzaléma po-slal další oddíly.

"Kdy myslíš, že Adonai skrze tebe hodlá zničit nespravedlivost?" zeptal se taktně Glogauer.

Jan na něho letmo a trochu pobaveně po-hlédl. A usmál se. "Doba slavnosti přesnic je ta, kdy jsou lidé neklidní a nejvíc opovrhují cizinci," odpověděl.

"Kdy je příští obětování?"

"Ještě uplyne hodně měsíců."

"Jak ti mohu pomoci?"

"Ty jsi mág."

"Zázraky dělat nedokážu."

Jan si setřel mēd z plnovousu. "Tomu, Emanueli, nevěřím. To, jak jsi sem přišel, byl zázrak. Essénští nevěděli, zda jsi ďábel nebo posel Adonaie."

"Nejsem nic z toho."

"Proč mě klameš, Emanueli? Víš, že jsi Adonaiův posel Jsi znamení, které essénští hledali. Čas téměř dozrál. Na zemi se brzy rozhostí království nebeské. Přidej se ke mně. Pověz lidem, že hovoříš Adonaiovým hlasem. Vykopej přesvědčivé zázraky."

"Tvoje moc slábne, je to tak?" Glogauer se na Jana zahleděl pronikavým pohledem. "Potřebuješ mě, abych znovu povznesl tvoje rebelské naděje?"

"Mluvíš jako Říman, když mluvíš s takovým nedostatkem jemnocitu."

"Promiň Jane. Ale pověz mi, jestli mám pravdu." Glogauer to řekl tichým hlasem.

"Což nejsi mág, který přišel v tom povozu odnikud?" Křtitel gestikuloval rukama a krčil rameny. "Moji lidé tě viděli! Viděli, jak se ve vzduchu náhle objevila zářící koule a praskla a jak jsi z ní vystoupil. Není to zá-zrak? Oblek, který jsi měl na sobě - byl to pozemský háv? Talismany, které byly v po-vozu - nesvědčily o mocném kouzlu? Prorok říkal, že přijde z Egypta mág a že se bude jmenovat Emanuel. Tak je psáno. Není nic z toho pravda?"

"Většina je. Existuje však vysvětlení, které je..." Odmlčel se, nemohl si vzpome-nout na žádný výraz, který by byl významo-vě blízký slovu racionální. "Jsem obyčejný člověk, jako ty. Nemám schopnosti dělat zá-zraky! Jsem jenom člověk!"

Jan se zakabonil. "Má to znamenat, že nám nechceš pomoci?"

"Jsem tobě a essénským velice zavázán. Téměř nade vši pochybnost jste mi zachráni-li život. Mohu-li se ta to nějak odvděčit..."

Jan rozvázně přikývl hlavou. "Můžeš se odvděčit, Emanueli."

"Jak?"

"Buď velkým mágem, jakého potřebuji. Dovol mi ukázat tě všem těm, kteří se stávají netrpěliví a mohli by se zpronevěřit Adonai-ově vůli. Dovol mi povědět jim o tom, jak jsi k nám přišel. Pak řekneš, že to vše je Adona-iova vůle a že se musejí připravit, aby podle ní jednali."

Jan se na něho zahleděl upřeně.

"Uděláš to, Emanueli?"

"Kvůli tobě, Jane. A na oplátku pošli muže, aby sem co nejdříve přinesli můj povoz. Chci se podívat, zda se dá opravit."

"To učiním."

Glogauer pocítil, jak se ho zmocňuje ve-selost. Začal se smát. Křtitel se na něho po-někud nechápavě podíval. Pak se však začal smát také.

Glogauer ve smích neustával. Historie se o tom nezmíní, ale on spolu s Janem Křti-telem připravovali Kristovi cestu. Kristus se ještě nenarodil. Glogauer to snad pochopil - jeden rok před ukřižováním.

*

A Slovo to učiněno jest, a přebývalo mezi námi (a viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce), plné milosti a prav-dy. Jan svědectví vydával o něm, a volal, řka: Tentot' jest, o němž jsem pravil, že po mně přišed, předšel mne; nebo přednější jest než já.

(Jan 1:14-15)

*

Hned napoprvé, jak se s Monikou setkal, měli spolu dlouho výměnu názorů. Tehdy jeho otec ještě nezemřel a nezanechal mu peníze, aby si mohl koupit knihkupectví s okultní literaturou na ulici Great Russel Street naproti

Brotského muzea.

Živil se všemi možnými druhy dočasné práce a psychicky byl na tom špatně. V té době se mu Monika zdála být velkou oporou, znamenitým průvodcem v duševní temnotě, která ho obklopovala.

Oba bydleli nedaleko Holandského parku a téměř každou neděli toho léta roku 1962 chodili do něho na procházky.

Ve svých dvaadvaceti letech byl Karl téměř posedlý zvláštní odrůdou Jungova křesťanského mysticismu. Monika, která Jungem opovrhovala, se brzy začala jeho myšlenkám vysmívat. Nikdy Karla skutečně nepřesvědčila, ale po určité době se jí podařilo zmást ho.

Mělo uplynout několik dalších měsíců, než se spolu vyspali.

*

Bylo nepříjemně horko.

Seděli ve stihu malé restaurace a z dálky pozorovali kriketový zápas. Poblíž nich seděli v trávě chlapec a dvě dívky a z plasto-vých kalíšků popíjeli pomerančovou šťávu. Jedna z dívek měla v klíně kytaru, a když po chvíli odložila kalíšek, začala na ni hrát a vy-sokým, něžným hlasem zpívat lidovou píseň. Glogauer se snažil zachytit slova. Jako student mívával lidovou hudbu rád.

"Křesťanství je mrtvé." Monika usrkla čaj. "Náboženství umírá. Bůh byl zabit v roce devatenáct set čtyřicet pět."

"Může však nastat zmrtvýchvstání," namítl.

"Doufejme, že nenastane. Náboženství vytvořil strach. Znalosti strach ničí. Bez stra-chu nemůže náboženství přetrvat."

"Ty si myslíš, že dnes už strach neexistuje?"

"Ne ten specifický strach, Karle."

"Nikdy jsi neuvažovala o ideji Krista?" zeptal se, aby změnil směr hovoru. "A co znamená pro křesťany?"

"Totéž, co pro marxistu traktor," opáčila.

"Ale co bylo první? Idea, nebo skutečný Kristus?"

Pokrčila rameny. "Skutečný Kristus, jestli na tom záleží. Ježíš byl židovský buřič, který proti Římanům osnoval povstání. Za svoje snažení byl ukřižován. Toť vše, co víme, a vše, co vědět potřebujeme."

"Velké náboženství nemohlo začít tak prostě."

"Když lidé nějaké potřebují, vytvoří si je z nejnepravděpodobnějších začátků."

"A o to mi, Moniko, jde." Doprovodil slova pohyby rukou, až se o kousek odtáhla. "Idea předcházela skutečného Krista."

Kolem prošla nějaká dvojice a krátce na ně, když si důrazně vyměňovali názory, po-hlédla.

Monika si jich povšimla a zmlkla. Pak vstala, a když se zvedl také, potřásla hlavou. "Jdu domů, Karle. Ty zůstaň."

Uvidíme se za pár dní."

Díval se za ní, jak kráčí cestičkou k bráně do parku.

Nazítí, když se vrátil z práce, našel dopis. Monika ho musela napsat hned poté, co ho opustila, a ještě týž den poslat.

Milý Karle,

konverzace zřejmě nemá na tebe velký vliv. Je to, jako kdybys naslouchal tónu hlasu, rytmu slov, aniž bys vlastně vnímal, co ti sdělují. Jsi tak trochu jako citlivé zvíře, které nerozumí, co se říká, ale dokáže rozpo-znat, zda osoba, jež k němu hovoří, je potěše-na nebo rozzlobena a tak podobně. Proto ti píšu - abys mohl o mých myšlenkách uvažo-vat. Když jsme spolu, reaguješ příliš emoci-onálně.

Dopouštíš se chyby, když uvažuješ o kře-sťanství jako o něčem, co se rozvinulo v průběhu několika let, od smrti Ježíše do doby, kdy bylo sepsáno Písmo svaté. Jenže křesťanství nebylo nic nového. Jenom název byl nový. Křesťanství bylo pouze určitým stavem v setkání západní logiky s východním mysticismem, jejich samooplozovací meta-morfózy.

Podívej se, jak se samotné ná-boženství za staletí měnilo, znovu vykládalo, aby udrželo krok s měnící se dobou.

Kře-sťanství je pouze nový název pro slepenec starých mýtů a filozofií. Písmo svaté nedělá nic jiného, než znovu

prodává sluneční mýtus a překračuje některé myšlenky Řeků a Římanů. Již ve druhém století je židovští učenci ukazovali v pravém světle jako sláta-ninu, kterou také je! Zdůrazňovali nápadné podobnosti s některými slunečními mýty a mýtem o Kristovi. Zázraky se nekonaly - ty byly vymyšleny později, půjčovaly se z růz-ných zdrojů.

Vzpomínáš na staré viktoriánské spisova-tele, kteří říkali, že Platón byl vlastně kře-sťan, protože anticipoval

křesťanskou ideu? Křesťanství bylo hnací silou pro šíření idejí již staletí před Kristem. Byl Marcus Aurelius křesťan?

Ten psal v přímé tradici západní filozofie. Proto se křesťanství uchytilo na Západe, nikoli na Východě! Se svými sklony ses měl stát teologem a ne psychiatrem. Totéž platí pro tvého přítele Junga.

Pokus se vyhnat ze své hlavy celý ten morbidní nesmysl a bude se ti v práci dařit mnohem líp.

Tvoje

Monika

Dopis zmačkal a zahodil. Později toho večera byl v pokušení se na něj znovu podí-vat, ale pokušení odolal.

3

Jan stál v řece, voda mu sahala po pas. Většina essénů ho pozorovala z břehu.

Glogauer na něho pohlédl. "Nemohu, Jane. Nedokážu to."

"Musíš," řekl polohlasem Křtitel.

Glogauer se zachvěl, když postoupil v řece vedle Křtitele, a zatočila se mu hlava. Stál tam a chvěl se, neschopen pohybu.

Pak mu na kameni v řece uklouzla noha, a Jano natáhl ruku a pevně ho uchopil za paži, aby ho vyrovnal.

Na jasné obloze stálo slunce v zenitu a opíralo se do Glogauerovy nechráněné hlavy.

"Emanueli!" vykřikl náhle Jan. "V tobě sídlí duch Adonaie!"

Glogauer dosud s obtížemi hledal slova. Mírně potřásl hlavou, která ho bolela tak, že sotva viděl, Dnes poprvé od

chvíle, kdy se zde ocitl, dostal migrénu. Chtělo se mu zvracet. Janův hlas zněl jakoby z dálky.

Zapotácel se.

Když začal padat směrem k Janovi, všechno kolem se mu mihotalo. Ucítit, jak ho Jan zachytil, a uslyšel, jak zoufale říká, "Emanueli, pokřti mě!" A pak měl najednou v ústech a v hrdle vodu a rozkašlal se.

Jan něco hlasitě volal. Necht' to bylo co-koli, jeho slova vyvolala odezvu lidí na obou březích. Hřmění mu v uších zesílilo, ale ten hřmot zněl nějak jinak než před chvílí. Bezmocně klesl do vody, pak ucítit, jak ho Jan zvedá na nohy. Essění se rytmicky a stejně kolébali, všichni vzhlíželi k oslňujícímu slunci.

Glogauer začal zvracet do vody, a potácel se, když ho Jan s rukama svírajícíma pevně jeho paže vedl k břehu.

Při rytmickém kolébání vydávali essění zvláštní, neurčitý zvuk, který sílil, když se nakláněli na jednu stranu, a slábl, když se nakláněli na druhou.

Glogauer si zacpal uši, když ho Jan pustil. Dosud se mu zvedal žaludek, ale teď už nezvracel, zato mu bylo hůř než předtím.

Začal se nejistým krokem vzdalovat, jen stěží zachovával rovnováhu, ale pak se s ru-kama dosud přitisknutýma k uším rozběhl -utíkal přes skalnatou, nerovnou pustinu, utíkal pod sluncem pulsujícím na obloze a se srdcem bušícím v hrdle, utíkal pryč.

*

Ale Jan velmi zbraňoval jemu, řka: Já mám od tebe křtěn býti, ty pak jdeš ke mně? A odpovídaje Jéžíš, dí jemu: Nechej nyní; neboť tak sluší na nás, abychom plnili všeli-kou spravedlnost. Tedy nechal ho. A pokřtěn jsa Ježíš, vystoupil ihned z vody; a aj, otevře-na jsou mu nebesa, a viděl Ducha Božího, sestupujícího jako holubici, a přicházejícího na něj. A aj, hlas s nebe, řkoucí: Tentot' jest ten můj milý Syn, v němž se mi dobře zalíbilo.

(Matouš 3: 14-17)

*

Bylo mu patnáct let, a na gymnáziu dobře prospíval. V novinách četl o chuligánských partách, které se vyskytovaly na jihu Londý-na, ale ti výstřední mládenci v pseudoedvar-dovském oblečení vypadali docela neškodně jak hlupáci. - Zajel si do kina v Brixton Hill, a po před-stavení si řekl, že se domů do Streathamu vrátí pěšky, protože většinu peněz na auto-bus utratil za zmrzlinu.

Vyšli z kina ve stejnou chvíli jako on. Ani si jich pořádně nevšiml, když ho cestou z kopce sledovali.

Pak ho náhle obstoupili. Pobledlí mladíci s nepřilíhš inteligentním výrazem, většina z nich byla o rok nebo dva starší než on. Uvědomil si, že dva z nich tak trochu zná, chodili do velké komunální školy, která byla na stejné ulici jako gymnázium, a měli spo-lečné fotbalové hřiště.

"Ahoj," řekl bezvýrazně.

"Ahoj, synáčku," pronesl nejstarší z party. Žvýkal, stál s kolenem prohnutým a zubil se na něho. "Kampak to jdeš?"

"Domů."

"Domů?" opakoval největší z nich, napo-doboval jeho přízvuk. "A co budeš dělat, až se tam dostaneš?"

"Půjdu spát." Karl se pokusil projít mezi nimi, ale nepustili ho. Zatlačili ho do vchodu obchodu, a za nimi bzučela na hlavní ulici auta. Ulice byla jasně osvětlena pouličními lampami a neony z obchodů. Kolem prošlo několik lidí, ale nikdo z nich se nezastavil. Karl začal propadat panice.

"Nemáš dělat domácí úkoly, synáčku?" zeptal se další z party, jeden z těch, které Karl letmo znal.

"Ne. Já se neperu. Nechtě mě jít."

"Máš strach, synáčku?" zeptal se vůdce party a zubil se přitom. Ostentativně protáhl z úst žvýkačku na nit, pak ji opět zasunul do úst a začal zase žvýkat.

"Ne. Proč bych se ale měl chtít prát?"

"Ty si myslíš, že seš lepší než my, že, synáčku?"

"Ne." Začal se chvět. Do očí mu vhrkly slzy. "Samozřejmě že ne."

"Samozřejmě že ne, synáčku."

Pohnul se znovu vpřed, ale oni ho znovu zatlačili do vchodu.

"Ty seš ten kořen, co má to skopčácký jméno, že jo?" přidal se druhý mladík, kterého Karl znal. "Kór gauner, nebo tak."

"Glogauer. Nechtě mě jít."

"Maminka to nerada, když se vracíš pozdě?"

"To je spíš židácky než skopčácký jméno."

"Ty seš židák, synáčku?"

"Vypadá jak židák."

"Ty seš židák, synáčku?"

"Seš židovskej chlapeček, synáčku?"

"Držte hubu!" vykřikl Karl a vrazil do nich. Jeden z party ho udeřil do břicha. Karl prudce vyjekl bolestí, a když do něho strčil další, zapotácel se.

Po chodníku stále spěchali chodci, a když kolem nich procházeli, nevěnovali jim než letmý pohled. Jeden muž se sice zastavil, ale jeho žena ho odtáhla. "To oni jen tak blb-nou," poznamenala.

"Stáhneme mu kalhoty," navrhl kdosi a zasmál se. "Abysme se přesvědčili."

Karl se mezi nimi protlačil, ale tentokrát mu nebránili projít. Rozběhl se z kopce.

"Dejte mu fóra," zaslechl, jak říká jeden z nich.

Utíkal dál.

Začali ho pronásledovat a smáli se při-tom.

Do chvíle, kdy zabočoval do ulice, kde bydlel, ho však nedostihli. Doběhl ke svému domu a proběhl temným průchodem

vedle něho. Otevřel zadní dveře.

Jeho nevlastní matka byla v kuchyni - vy-soká, ale hubená žena, nervózní a hysteric-ká. Vlasy měla neupravené.

"Co je ti, Karle?" zeptala se.

Prošel kolem ní do jídelny.

"Co se ti stalo, Karle?" zvolala. Měla pro-nikavý hlas.

"Nic," odpověděl.

Nechtěl se dohadovat. *

Bylo chladno, když se probudil. Ještě se pořádně nerozednilo, a v šedi neviděl kolem sebe nic než pustou krajinu. Ze včerejšího dne si toho moc nepamatoval, jen to, že •dlouho utíkal.

Na bederní zástěrce se mu vysrážela rosa. Zvlhl si rty a otřel si zástěrkou obličej. Jako vždy po záchvatu migrény se cítil slab a úplně vyčerpán.

Pohledem sklouzl na svoje nahé tělo . a zjistil, jak zhubl. To samozřejmě způsobil život u essénů.

Divili se, proč propadl takové panice, když ho Jan požádal, aby ho pokřtil. Byla to prostě čestnost - nebo něco, co měl v sobě -co mu zabránilo v tom, aby se essénským vydával za proroka? Nebyl si jist.

Opásal si zástěrku kolem beder a pevně ji uvázal nad levým stehnem. Řekl si, že udělá líp, když se pokusí vrátit do osady a vyhledá Jana a omluví se - a podívá se, zda by se ta oprava nedala provést.

Časostroj už do osady přivlekli, a stačily jim k tomu jen provazy ze surové kůže.

Kdyby se našel šikovný kovář, nebo nějaký řemeslník, který pracuje s kovem, snad by se přece jenom dal Časostroj opravit. Zpáteční cesta však bude nebezpečná.

Uvažoval, jestli se má rovnou vrátit, nebo jestli se má posunout v čase blíž k době ukřižová-ní. Nevypravil se sem jen proto, aby byl svědkem ukřižování, ale aby také nasál at-mosféru Jeruzaléma během svátku přesnic, kdy měl do města údajně vstoupit Ježíš.

Monika se domnívala, že Ježíš přepadl Jeru-zalém s ozbrojenou tlupou. Tvrdila, že veškeré důkazy tomu nasvědčují.

Nasvědčovaly, ale měly stejný původ, a Karl je nedokázal při-jmout za své. Byl přesvědčen, že šlo o víc. Kdyby se tak mohl setkat s Ježíšem! Jan o něm zřejmě neslyšel, i když se jednou zmínil o tom, že existuje proroctví, podle něhož Spasitel při-jde do Nazaretu. Existovalo však mnoho pro-roctví a mnohá z nich si protiřečila.

Výdal se na cestu zpátky ve směru, kde měla podle něho ležet osada essénů. Nemohl se přece dostat moc daleko. Brzy zahlédne kopce, v nichž mají esséni jeskyně.

Zanedlouho nastalo velké horko a půda ještě víc vyprahla. Vzduch se mu vlnil před očima. Cítil se vyčerpanější, než když se vzbudil. V ústech měl sucho a nohy ze-slablé. Trápil ho hlad a nikde nebylo nic, co by se dalo sníst. A po obrysech kopcovitého terénu, kde se nacházela essénská osada, ne-bylo ani stopy.

Jen na jihu, asi dvě míle daleko, zahlédl osamělý kopec. Řekl si, že se k němu vydá. Odtud se pravděpodobně bude moci zorien-tovat, možná uvidí nějakou obec, kde mu dají najíst.

Na písčité půdě zviřoval nohama kolem sebe prach. Zakopával o občasné primitivní keře tisknouce se k zemi a o vyčnívající skal-ní výstupky.

V době, kdy začal namáhavě vystupovat na kopec, krvácel a měl četné šrámy.

Cesta k vrcholu kopce, ve skutečnosti značně delší, než se mu zpočátku zdálo, byla obtížná. Klouzal po uvolněných kamenech na úbočí kopce, padal na obličej, rozdíral si ruce a nohy, když se jimi zadržoval, aby nesklouzl dolů, zachycoval se trsů trávy a mechu, které tu a tam rostly, a objímal větší skalní výstupky, aby si odpočinul tak často, jak to jen bylo možné. Bolestí a úna-vou měl otupělé tělo i mozek.

Slunce pálilo a z něho stékal pot. Na po-lonahé, zpocené tělo se mu lepil prach, až ho pokryl od hlavy k patě. Zástěrku z ovčí kůže měl roztrhanou.

Okolní polopoušť se kymácela, obloha nějak splývala se zemí a žluté skály s bílými obláčky. Jako by se všechno pohybovalo.

Dorazil na vrcholek, tam si lehl a těžce oddychoval. Všechno mu připadalo jaksi ne-skutečné.

Měl doje, že na chvíli zahlédl koutkem oka Moniku a uslyšel její hlas.

Nebud' melodramatický, Karle...

To mu řekla mnohokrát. Nyní odpověděl jeho hlas.

Nenarodil jsem se ve své době, Moniko. V této době rozumu moje místo není. Dnešek mě nakonec zabije.

Odpověděl její hlas.

Vína a sírách a tvůj masochismus. Mohl bys být výborným psychiatrem, ale ty ses tak beze zbytku poddal svým neurózám...

"Mlč!"

Překulil se na záda. Slunce mu spalovalo rozdrásané tělo.

"Mlč!"

To je úplně křesťanský syndrom, Karle. Napříště z tebe bude křesťanský konvertita, o tom nepochybuji. Kam se poděla síla tvého myšlení?

"Mlč! Odejdi, Moniko!"

Tvoje myšlenky formuluje strach. Ty ne-hledáš duši, dokonce ani smysl života ne. Ty hledáš útěchu.

"Nechej mě být, Moniko!"

Svéma zašpiněnýma rukama si zakryl uši. Vlasy a vousy měl zasedlé od prachu. Na drobných poraněních, a ta měl na každém kousku těla, krv již zaschla. A slunce na obloze jako by pulsovalo ve stejném rytmu jako jeho srdce.

Jde to s tebou z kopce, Karle, neuvědo-muješ si to? Z kopce! Vzpatuj se! Nejsi přece zas tak neschopný, abys nedokázal rozumně uvažovat...

"Ach, Moniko! Zmlkni!"

Jeho hlas zněl drsně a chraplavě. Nahoře na obloze začalo kroužit několik havranů. Slyšel, jak na něho volají hlasem, který do-cela připomínal jeho.

Bůh zemřel v roce devatenáct set čtyřicet pět...

"Teď se však nepíše rok devatenáct set Čtyřicet pět - je dvacátý devátý rok našeho letopočtu. Bůh žije!"

Jak se můžeš obtěžovat uvažováním o tak synkretistickém náboženství, jako je kře-sťanství - rabinské židovství, stoická etika, řecké kultury záhad, orientální rituál...

"Na tom nezáleží!"

V takovém duševním rozpoložení, v jakém se nacházíš, na tom nezáleží.

"Potřebuji boha!"

A na to se sevrkává, že? Dobrá, Karle, s tím se musíš servat sám. Jen pomysli, čím jsi mohl být, kdyby ses dohodl sám se sebou!

Glogauer vztyčil svoje zmučené tělo, po-stavil se na nohy, a jak tak tam na vrcholku kopce stál, vykřikl.

Havrani se polekali. Zakroužili na obloze a odlétli.

Obloha začala tmavnout.

Tehdy Ježíš veden jest na poušť od Ducha, aby pokoušen byl od ďábla. A postiv se čtyřicet dnů a čtyřicet nocí, potom zlačněl.

(Matouš 4:1-2) *

Do města vstoupil potácivým kro-kem blázen. Nohama vířil prach, a jak kráčel, hlavu otočenou vzhůru k slun-ci, ruce ochable visící podél boků a rty mumlající, psi kolem něho poskakovali a štěkali.

Obyvatelům města, kteří jeho slova zaslechli, nepřipomínala jeho řeč žádný ze známých jazyků. Nabyli však silné přesvědčení, že toto vyzáběl, nahé stvoření by mohl seslat samotný

Bůh, aby za něho hovořil.

*

To bílé město sestávalo hlavně z jed-noposchod'ových a přizemních domků z kamene a hliněných cihel postave-ných kolem tržiště, naproti něhož stála starobylá, prostá synagoga, před kte-rou postávali a hovořili starci v tma-vých róbách. Město bylo čisté a vzkvétalo - prosperovalo z římského obchodu. Na ulicích byl jeden nebo dva žebráci, a ti podvýchou netrpěli.

Ulice se táhly vzhůru a dolů, jak ko-pírovaly profil úbočí, po kterém vedly. Klikatily se, ale poskytovaly stín a klid - byly to takové vesnické ulice. Vzduch byl prosycen vůni čerstvé na-řezaného dřeva a nesly se jím zvuky doprovázející tesařskou práci - město totiž proslulo zejména svými dovedný-mi tesaři.

Město leželo na okraji Jerzeelské ro-viny, v blízkosti obchodní cesty mezi Damaškem a Egyptem, a neustále z něho vyjížděly vozy naplněné výrob-ky místních řemeslníků. Jmenovalo se Nazaret.

Blázen je našel poté, co se vyptával každého pocesného, kde leží. Musel projít dalšími městy - Filadelfií, Gera-sou, Pellou a Scythopolisem - jak se ubíral po římských cestách a vyptával se svým cizokrajným přízvukem „Kde leží Nazaret?“

Při jeho putování mu někteří po-skytli potravu, někteří ho požádali

o požehnání - na ty pak vložil svoje ruce a promluvil podivnou řečí. Něk-teří po něm házeli kamením a odhá-něli ho.

Jordán překročil u římského via-duktu, pak pokračoval severním smě-rem k Nazaretu.

Najít Nazaret nebylo obtížné, ale pro něho znamenalo velké úsilí donu-tit se k němu ubírat. Ztratil hodně krve a během putování jedl velice málo. Kráčel, dokud se nezhroutil, a pak ležel, dokud nemohl pokračovat, nebo dokud -jak se stávalo stále častě-ji - ho někdo nenašel a nedal mu na obnovení sil trochu kyselého vína a chleba.

Jednou ho zastavili římsí legionáři a úsečně, ale zdvořile se ho zeptali, zda nemá nějaké příbuzné, ke kterým by ho mohli zavést. Oslovili ho zkomole-nou aramejštinou a překvapilo je, když jim odpověděl latinsky, sice se zvláštním přízvukem, ale čistěji než hovořili sami.

Zeptali se ho, zda je rabín nebo uče-nec. Odpověděl, že není ani jedním, ani druhým. Legionářský důstojník mu nabídl trochu sušeného masa a víno.

Legionáři, podsadití muži s drsným

výrazem v opáleném, hladce vyhole-ném obličejí, byli součástí hlídky, která tudy projížděla jednou za měsíc. Na sobě měli zašpiněné kožené sukni-ce a náprsní krunýře, na nohou san-dály a na hlavách železné helmice. Po boku jim v pochvě spočívaly krátké meče. Stáli kolem něho ve večerním slunci, a nezdálo se, že by z nich napětí zcela opadlo. Důstojník, který hovořil mírnějším hlasem než jeho muži, ale jinak byl stejný jako oni, až na to, že měl přes kovové brnění dlouhý plášť, se blázna zeptal, jak se jmenuje.

Blázen chvíli nic neřikal, jen otvíral a zavíral ústa, jako kdyby si nemohl vzpomenout na svoje jméno.

„Karl,“ dostal ze sebe konečně, ale nejistě. Byla to spíše otázka než kon-statování.

„To zní téměř jako římské jméno,“ usoudil jeden z legionářů.

„Jsi měšťan?“ zeptal se důstojník.

Avšak blázen byl v myšlenkách zřej-mě někde jinde. Odvrátil od nich po-hled a něco si pro sebe mumlal.

Najednou se na ně opět zahleděl a řekl, „Nazaret?“

„Tímto směrem.“ Důstojník ukázal na cestu, která se zařezávala mezi kopce. „Ty jsi Žid?“

Otázka jako by blázna vylekala k smrti. Vyskočil a snažil se prodrat mezi vojáky. Ti mu nebránili, jen se smáli. Byl to neškodný blázen.

Dívali se za ním, jak utíká po cestě.

„Třeba je to nějaký z jejich proroků,“ poznamenal důstojník a zamířil ke svému koni.

Takových proroků bylo v zemi ne-málo. Každý druhý, koho potkali, o sobě tvrdil, že šíří poselství svého boha. Ti proroci nedělali žádné větší problémy, náboženství je zřejmě od-vádělo od myšlenek na rebelie. Měli bychom jim být vlastně vděční, napa-dlo ho.

Jeho muži se dosud smáli.

Pak se vydali po cestě opačným smě-rem, než běžel blázen. Nyní byl již blázen v Nazaretu, a jak se potácivým krokem objevil na tržištním náměstí, obyvatelé města na něho pohlíželi zvědavě a dost podezří-vavě. Mohl to být potulný prorok, nebo člověk posedlý ďáblem. To se často ne-dalo snadno rozeznat. Rabíni to však poznají.

Když míjel hloučky u obchodních stánků, lidé umlkali, dokud neprošel. Ženy halily svá dobře živená těla do dlouhých vlněných šál a muži se zaští-tili bavlněnými róby, aby se jich ne-dotkl. Normálně by se ho vyptávali, co ve městě pohledává, ale - i když vypa-dal vyzábě - síla v jeho upřeném poh-ledu a pohyblivost a vitalita jeho vizáže je donutily jednat s ním s urči-tou úctou a udržovat vzdálenost.

Když dorazil do středu náměstí s trhem, zastavil se a rozhlédl - jako by si uvědomoval lidi jen pomalu. Zamr-kal a olízl si rty.

Kolem něho právě procházela něja-ká žena a ostražitě ho přeměřovala očima. Promluvil na ni vlídným hla-sem, pečlivě vyslovenými slovy, „Je to Nazaret?“

„Je,“ přikývla žena a zrychlila krok.

Náměstí přecházel muž ve vlněné róbě s červenými a hnědými pruhy. Na vlnitých černých vlasech mu seděla červená čepička. Obličej měl buclatý a dobrosrdečný. Blázen mu zkřížil cestu a zastavil ho. „Hledám tesaře.“

„V Nazaretu je spousta tesařů. Toto město je svými tesaři proslulé. Já sám jsem tesař. Mohu ti nějak pomoci?“ Muž hovořil vesele, sebevědomě.

„Neznáš tesaře jménem Jozef? Je to Davidův potomek. Má ženu jménem Marie a několik dětí. Jedno z nich se zove Ježíš.“

Muž stáhl svůj dobrosrdečný obličej do přehnaně zamračeného výrazu a poškrábal se na zátylku. „Znám více než jednoho Jozefa. Jeden ubožák toho jména bydlí v téhle ulici.“ Ukázal rukou. „Má ženu jménem Marie. Zkus to tam. Měl bys ho najít brzy. Hledej člověka, který se nikdy nesměje.“

Blázen se zahleděl ve směru, který mu muž ukázal, a jakmile tu ulici spa-třil, jako by na všechno ostatní zapom-něl a ráznými kroky k ní zamířil.

Ulice, do níž vstoupil, byla úzká a bylo v ní cítit dřevo ještě silněji. Kráčel po kotníky hluboko v dřevě-ných odřezcích. Z každého stavení znělo bušení kladiv a skřípám pil. O vybledlé, stíněné zdi domků byly opřené laťky všech rozměrů a mezi domky bylo sotva dostatek místa na projítí. Mnozí tesaři měli pracovní stoly těsně před dveřmi, Vyřezávali mísy pomocí jednoduchého obráběcího stroje, vyráběli ze dřeva všechny mys-litelné tvary. Vzhledli, když blázen vstoupil do uličky a přiblížil se k jed-nomu starému tesaři, který seděl na stole a vyřezával figurínu; měl proše-divělé vlasy a byl zřejmě krátkozraký. Pozvedl k bláznovi pátravý pohled.

„Co si přeješ?“

„Hledám tesaře zvaného Jozef. Má ženu - Marii.“

Starý tesař ukázal rukou, v níž držel nedokončenou figurínu. „O dva domy dál na opačné straně ulice.“

*

O domek, k němuž blázen dorazil, se opíralo několik látek, a kvalita dřeva se zdála být horší než u ostat-ních látek, které viděl. Pracovní stůl. u vchodu byl na jedné straně pokrou-cený, a muž, který seděl shrbeně za stolem a opravoval stoličku, se zdál být také postižený.

Napřimil se, když se blázen dotkl jeho ramena. V obličejí a vácích pod očima měl vepsané utrpení, v očích únavu a ve vousech předčasné pruhy šedi. Nevýrazně si odkašlal, snad z překvapení, že ho někdo vyrušuje.

„Jsi Jozef?“ zeptal se blázen.

„Nemám peníze.“

„Já nic nechci - jen se na něco zep-tat.“

„Jsem Jozef. Co chceš vědět?“

„Máš syna?“

„Několik, a taky dcery.“

„Jmenuje se tvoje žena Marie? Jsi z Davidova rodu?“

Jozef rozhodil netrpělivě ruce. „Ano, ale co z toho všeho má pro mě...“

„Chtěl bych se s jedním z tvých synů setkat, s Ježíšem. Můžeš mi říct, kde je?“

„Ten ničema. Co zas provedl?“

„Kde je?“

Jozefovi se v očích objevilo něco jako vypočítavost, když se na blázna upře-ně zahleděl. „Jsi prorok? Přišel jsi, abys mého syna vyléčil?“

„Jsem svým způsobem prorok. Do-vedu předpovídat budoucnost.“

Jozef s povzdechem povstal. „Můžeš ho vidět. Pojd.“ Vedl blázna dveřmi a přes dvorek přeplněný harampádím - kusy dřeva, rozbitým nábytkem a nářadím, hnijícími pytli s odřezky. Vstoupili do domku.

V první místnosti, zřejmě kuchyni, stála u velkých hliněných kamen žena. Byla vysoká a kynula tukem. Dlouhé černé vlasy, rozpuštěné a mastné, jí padaly přes velké, lesklé oči, v nichž dosud dřímал žár smyslnosti. Pozorně si blázna prohlédla.

„Pro žebráky jídlo nemáme,“ zabru-čela. „Ten toho sní i tak dost.“ Dřevě-nou lžící ukázala na malou postavu sedící v koutě ve stínu, která se za její řeči pohnula.

„Hledá našeho Ježíše,“ oznámil Jozef. „Možná přišel, aby ulevil našemu údělu.“

Žena se na blázna podívala úkosem, pak pokrčila rameny. Přejela si rudé rty masitým jazykem. „Ježíši!“

Postava v koutě se zvedla.

„To je on,“ prohlásila žena s jakýmsi zadostiučiněním.

Blázen se zamračil a zavrtěl rychle hlavou. „To ne.“

Ta postava patřila mrzákovi, který měl výrazný hrb, na levé oko šilhal a v obličeji měl tupý výraz méněcenného. Na rtech mu visel chomáček slin. Zahihňal se, když znovu uslyšel svoje jméno. Učinil nemotorný krok vpřed. „Ježíš,“ řekl dost nezřetelně, huhňavě. „Ježíš.“

„Nic jiného říct neumí.“ Žena si odfrkla. „Vždycky je takový.“

„Bůh tomu chtěl,“ poznamenal Jozef trpce.

„Co mu je?“ Z bláznova hlasu za-znělo patetické zoufalství.

„Vždycky je takový.“ Žena se otočila ke kamnům zády. „Můžeš si ho vzít, jestli chceš. Je jalový zvenčí i zevnitř. Nosila jsem ho pod srdcem, když mě rodiče provdali za tohoto nedodělaného člověka...“

„Ty nestoudnice ...“ Jozef se zarazil, když na něho žena upřela šířavý pohled. Obrátil se na blázna. „Co chceš našemu synovi?“

„Rád bych si s ním promluvil. Já...“

„Není to žádný věstec ... žádný pro-rok, jak jsme si mysleli, že by snad mohl být. V Nazaretu se ještě najdou lidé, kteří za ním přicházejí, aby je vyléčil, nebo aby jim věstili, ale on se na ně jenom hihňá a stále dokola opakuje svoje jméno...“

„A víte ... víte to určitě ... že v něm není nic ... Čeho byste si nevšimli?“

„Jistě!“ Marie si posměšně odfrkla. „Potřebujeme nutně peníze. Kdyby měl v sobě nějakou magickou sílu, ne-ušlo by nám to.“

Ježíš se znovu zahihňal a odkulhal do sousední místnosti.

„To není možné!“ vydechl blázen. „Mohla se samotná historie změnit? Nenacházím se snad v nějakém jiném rozměru, kde Kristus vůbec neexistoval?“

Jozef si zřejmě všiml, že blázen má v očích výraz bolestného utrpení.

„Co je?“ zeptal se. „Co vidíš? Říkal jsi, že dokážeš předpovídat budoucnost. Pověz nám, jak se nám povede?“

„Teď ještě ne,“ odpověděl prorok a odvrátil se. „Teď ne.“

Vyběhl z domku a utíkal zpět ulicí, v níž to vonělo po ohoblovaném dřevě z dubu, cedru a cypřiše. Běžel zpátky na náměstí, kde se zastavil a vzrušeně rozhlédl. Přímě před sebou uviděl synagogu. Zamířil k ní.

Ten muž, s kterým před chvílí hovořil, byl dosud na náměstí. Kupoval své dceři nádoby na vaření jako sva-tební dar.

Ukázal na podivína, který právě vstupoval do synagogy. „Je to příbuzný Jozefa tesaře,“ informoval svého souseda.

„Určitě je to prorok.“

Blázen, prorok, Karl Glogauer, ces-tovatel v čase, neurotik, který neuspěl v psychiatrii, masochista, člověk s ne-potlačitelnou touhou a spasitelským komplexem a plod anachronismu si prodíral cestu do synagogy, lapal po dechu. Viděl již člověka, kterého hle-dal. Viděl Ježíše, syna Jozefa a Marie. Viděl člověka, v němž nade vši pochyb-nost poznal kongenitálního imbecila.

*

Všichni lidé mají spasitelský kom-plex, Karle,“ prohlásila Monika.

Nyní si už na všechno přesně nepa-matoval. Pojem času a identity mu začal splývat.

„V té době bylo v Galileji na tisíc spasitelů. To, že se Ježíš stal tím, s nímž se zrodil mýtus a filozofie, byla historická náhoda...“

„Na tom muselo být něco víc, Moni-ko.“

*

Každé úterý se v místnosti nad knihkupectvím okultní literatury scházel Jungův debaťní klub kvůli skupinové analýze a terapii. Glogauer tento klub neorganizoval, ale ochotně mu pronajal svoje prostory a nadšeně se účastnil jeho činnosti. Hovořit jed-nou týdně s lidmi podobně zaměřený-mi mu přinášelo velkou úlevu. Jedním z důvodů, proč si okultní knihkupectví koupil, bylo to, aby se mohl setkávat se zajímavými lidmi, třeba takovými, kteří navštívili Jungův debaťní klub.

Tyto lidi spojovala posedlost Jun-gem, ale každý z nich byl posedlý svým způsobem. Paní Rita Blennová navr-hovala kursy na téma létajících talířů, i když se nedalo tvrdit, že ona sama by na létající talíře věřila. Hugh Joyce věřil, že všechny Jungovy archetypy pocházejí z původní rasy Atlantid'ánů, kteří zahynuli před tisíci lety. Alan Cheddar, nejmladší z celé skupiny, se zajímal o indickou mystiku a Sandra Petersonová, organizátorka, byla vel-kou odbornicí na čarodějnictví. James Headington se zajímal o čas. Právě na něho byla skupina nejvíce pyšná, pro-tože měl šlechtický titul, patřil k váleč-ným vynález-cům, byl velice bohatý a měl všechny druhy vyznamenání za vítězství Spojenců. Za války měl po-věst velkého zlepšovatele, ale po válce se stal pro ministerstvo obrany dost nepřijemným člověkem. Na minister-stvu si mysleli, že je blázen, a co hůř, nenechávali si ten názor jen pro sebe.

Jak často vyprávěl sir James ostat-ním členům skupiny o časostroji, který zkonstruoval, ale nikdo ho nebral vážně. Všichni měli sklony přehánět, když vyprávěli o tom, jaké mají zkuše-nosti z oblasti svých rozdílných zájmů.

Jednoho úterního večera, když ostatní odešli, Headington se Glogae-roví svěřil, že časostroj je konečně kompletní.

„Nevěřím tomu,“ řekl podle pravdy Glogauer.

„Jste první, komu to říkám.“

„Proč zrovna mně?“

„Nevím. Líbíte se mi - i vaše knihku-pectví.“

„Vládě jste to neoznámil?“

Headington se tehdy ušklíbl. „Proč bych to dělal? Neudělám to do doby; než ho vyzkouším. Jinak se toho chyt-nou a dají mě k ledu.“

„Vy nevíte, jestli funguje?“

„Určitě funguje. Nechtěl byste se na něj podívat?“

„Jako na časostroj?“ Glogauer se slabě usmál.

„Přijďte se podívat.“

„Proč zrovna já?“

„Myslel jsem si, že by vás mohl zají-mat. Vím, že se vědeckých poznatků tak striktně nedržíte...“

Glogauerovi ho najednou bylo líto.

„Přijďte se podívat,“ opakoval He-adington.

Příštího dne si Glogauer zajel do Banbury. Téhož dne opustil rok 1976

a dorazil do roku 28 n.l. *

„Věda dokáže fikt jak, ale nikdy se neptá proč,“ řekl Monice. „Neumí od-povídat.“

„A kdo má na té odpovědi zájem?“ namítla.

„Já.“

„No ale nikdy ji nebudeš znát, že?“ *

„Posaď se, synu,“ vybídl ho rabín. „Co by ses chtěl od nás dozvědět?“

„Kde je Kristus?“ vyrazil ze sebe Glogauer. „Kde je Kristus?“

Nerozuměli řeči, kterou hovořil.

„Je to řečtina?“ zeptal se někdo, a jiný zavrtěl hlavou.

Kyrios: Pán.

Adonai: Pán.

Kde je Pán?

Zamračil se a neurčité se kolem sebe rozhlížel. „Musím si odpočinout,“ pronesl jejich řeči.

„Odkud jsi?“

Nenapadla ho žádná odpověď.

„Odkud jsi?“ zeptal se znovu jeden rabín.

„Ha-Olam Hab-Bah ...“ řekl po chvíli nepřiliš zřetelně.

Pohlédli na sebe. „Ha-Olam Hab-Bah, „ opakovali.

Ha-Olam Hab-Bah; Ha-Olam Haz-Zeh: Svět, jaký bude, a svět jaký je.

„Přinášíš nám zvěstování?“ zeptal se jeden z rabínů. Na proroky byli zvy-klí, to ano, ale nikoli na takového, jakým byl on, „Poselství?“

„Nevím,“ odpověděl chraptivě pro-rok. „Musím si odpočinout. Jsem hla-dov.“

„Pojď. Nasytím tě a poskytneme ti místo na spaní.“

Z bohatého stolu pozřel jen málo, a postel s matrací vycpanou slámou byla pro něho příliš měkká. Nebyl na něco takového zvyklý.

Spal špatně, ze spaní vykřikoval, a ve vedlejší místnosti naslouchali ra-bíni, ale tomu, co ze sna vykřikoval, téměř vůbec nerozuměli.

*

Karl Glogauer zůstal v synagoze ně-kolik týdnů. Většinu času trávil v kni-hovně, kde četl a v dlouhých svitcích hledal alespoň částečnou odpověď na svoje dilema. Slova Starého zákona, která v mnoha případech nabízela de-sítku vysvětlení, ho jenom ještě více zmátla. Nenašel nic, čeho by se mohl zachytit, nic, co by mu vysvětlilo, kde se stala chyba.

Rabíni se většinou drželi v povzdálí. Uznali Glogauera za svatého člověka a byli hrdí na to, že přebývá v jejich synagoze. Nabyli přesvědčení, že je jedním z těch, které Bůh vyvolí, a tr-pělivě čekali, až k nim promluví.

Jejich prorok toho však příliš nena-mluvil, mumlal si něco pouze pro sebe, útržkovitě a ve svém nesrozumitel-ném jazyce, který často používal, i když ho někdo oslovil.

V Nazarete se téměř o ničem jiném nehovořilo než o záhadném prorokovi v synagoze, ale rabíni na dotazy neod-povídali. Odbývali zvědavce s tím, ať se starají o své záležitosti a že existují věci, o nichž ještě nemusejí vědět. Tímto způsobem, k němuž se knězi vždy uchylují, se vyhnuli odpovědím, které stejně neznali, a současně si za-chovali zdání, že vědí víc, než ve sku-tečnosti věděli.

Pak, jednoho sabatu, se Glogauer prorok objevil v části synagogy přístupné veřejnosti a zaujal místo mezi ostatními, kteří přišli na boho-slужby.

Muž, který po jeho levici četl ze svit-ku, se začal zakoktávat a koutkem oka vrhal na proroka krátké pohledy.

Prorok jen sedel a s nepřítomným výrazem naslouchal.

Hlavní rabín se na proroka krátce, nejistě podíval, pak napsal vzkaz, aby předali svitek prorokovi. Toho úkolu se váhavě ujal jeden chlapec, který vložil svitek do prorokových dlaní.

Prorok si slova na svitku dlouho prohlížel, než začal číst. Četl, aniž zpočátku rozuměl tomu, co čte. Četl prorocství Iziáše.

*

Duch Páně nade mnou, protože po-mazal mne, kázati evangelium chu-dým poslal mne, a uzdravití skroušené srdcem, zvěstovati jatým propuštění a slepým vidění, a propustiti soužené ve svobodu. A zvěstovati léto Páně mi-lostivé. A

zavřev knihu, a vrátiv slu-žebniku, posadil se. A všech ve škole oči byly obráceny naň.
(Lukáš 4: 18-20)

*

Nyní, když se ubíral z Nazaretu ke Galilejskému moři, šli za ním. Poskytli mu lněnou róbu, kterou teď nosil, a i když si mysleli, že je vede, byli to ve skutečnosti oni, kdo ho nutil se tím směrem ubírat.

„Je to náš spasitel,“ odpovídali na zvědavé dotazy. A již tehdy se hovořilo o zázracích.

Když navštěvoval nemocné, litoval je a snažil se jim všemožně pomoci, protože věřili, že jim pomůže. Pro mnohé nemohl udělat nic, ale jiným psychosomatikům skutečně pomohl, jelikož věřili jeho schopnostem víc než své nemoci. Ty tedy vyléčil.

Když vstoupil do města Kafarnaum, vstoupilo s ním do jeho ulic asi padesát stoupenců. Již se rozkřiklo, že je svým způsobem ve spojení s Janem Křtitelem, který se v Galileji těšil značné vážnosti a mnoha farizeji byl prohlášen za pravého proroka. Avšak tento člověk měl v určitých směrech větší schopnosti než Jan - nebyl sice takovým řečníkem, ale uměl dělat zázraky.

Kafarnaum bylo město, které se táhlo podél křišťálového Galilejského moře, mezi jeho domy se rozprostíraly velké zelinářské zahrady. U bílých přístavních hrází kotvily rybářské čluny a také obchodní lodě, které za-jišťovaly přepravu zboží mezi městy na březích moře. Ze všech stran se k moři svažovaly zelené kopce, ale Kafarnaum se nacházelo na úzkém pruhu roviny, a kopce mu poskytovaly přirozenou ochranu.

Bylo to docela tiché město, a stejně jako v jiných galilejských městech v něm žilo hodně obyvatel nežidovského původu. V jeho ulicích se procházeli řečtí, římsí a egyptští obchodníci, z nichž mnozí zde trvale bydleli. Žila zde úspěšná střední vrstva obchodníků, řemeslníků a majitelů lodí, a také lékaři, právníci a učenci, protože Kafarnaum leželo na hranicích Galilejské provincie, Tra-chonitisu a Sýrie, a i když to bylo poměrně malé město, mělo velký význam jako obchodní a cestovní křižovatka. Ten cizí, bláznivý prorok ve vlající

lněné róbě, kterého doprovázel nesoucí rody zástup, složený převážně z chudých lidí, i když v něm nechyběli ani některé významné osobnosti, vtrhl do Kafarnaumu jako vítr.

Brzy se rozneslo, že tento člověk skutečně dokáže předvídat budoucnost, že předpověděl to, co se brzy vyplnilo, že totiž Herodes Antipatrský uvězní Jana Křtitele. Svoje předpovědi nevyslovoval v obecném smyslu, nepoužíval neurčitá slova, jak to dělali ostatní proroci. Hovořil o událostech, které se měly odehrát v blízké budoucnosti, a hovořil o nich podrobně.

Nikdo jeho jméno neznal, byl prostě prorokem z Nazaretu, čili Nazaretským. Někteří tvrdili, že je příbuzným, nebo snad synem jednoho nazaretského tesaře, ale to mohlo mít původ v tom, že slova syn tesaře a mág se píšou velmi podobně a zaměnila se. Dokonce se říkalo, byť jen výjimečně a ne příliš nahlas, že se jmenuje Ježíš. On sám to jméno jednou nebo dvakrát použil, ale když se ho zeptali, jestli je to jeho jméno, popřel to, či spíše svým neurčitým způsobem odmítl odpovědět.

Jeho kázání postrádala tu jiskru, jakou jim dával Jan. Nekázal útočně, spíš váhavě, a často se usmíval. Kromě toho hovořil o Bohu nějak jinak, a zřejmě mezi ním a eséneí existovala nějaká souvislost, stejně jako v Janově případě, protože kázal proti hromadění majetku a hovořil o lidstvu jako o bratrstvu - a v tom duchu hovořili i eséneí.

Byly to však zázraky, na které čekali, když ho vedli do půvabné kafarnaumské synagogy. Žádný z dřívějších proroků neléčil nemocné a žádný z nich neměl zřejmě pochopení pro trápení, o jakých lidé mluví jen málokdy. Byla to spíše tato duševní spřízněnost, na kterou reagovali, než slova která vyslovoval.

Poprvé ve svém životě zapomněl Karl Glogauer na Karla Glogauera. Poprvé ve svém životě dělal to, co se dřív jako psychiatr dělat snažil.

Jenže toto nebyl jeho vlastní život. Nyní oživoval mýtus - o generaci dříve, než se mýtus zrodí. Dokončoval vlastně jakýsi psychický obvod. Neměnil historii, jen jí dodával větší váhu.

Nedokázal se totiž smířit s myšlenkou, že Ježíš nebyl víc než mýtus. A nyní měl možnost vytvořit z Ježíše fyzickou skutečnost, ne jen postavu zrozenou mýtem.

Hovořil tedy v synagogách a hovořil o laskavějším bohu, než o jakém většína z nich kdy slyšela, a hovořil v podobě benství, jak jen si na ně vzpomněl.

A potřeba ospravedlnit to, co činil, se postupně vytrácela a pocit vlastní identity stále slábl, až ho nahradil pocit jiné identity, v níž klade stále větší důraz na úlohu, kterou si zvolil. Byla to archetypová úloha. Úloha, jaká vyhovovala stoupenci Junga. Úloha, která přesahovala pouhé imitování. Úloha, kterou nyní musel hrát do nejpodrobnějšího detailu.

Karl Glogauer konečně našel skutečnost, kterou hledal.

*

Řka: Ach, což jest tobě do nás, Ježíši Nazaretský: Přišel jsi zatratit nás? Znáš tě, kdo jsi, že ten Svatý Boží. I přimluvil jemu Ježíš, řka: Umlkniž, a vyjdi z něho. A povrhá jej ďábel mezi ně, vyšel z něho, a nic mu neuškodil. I přišel strach na všechny, a rozmlouvali vespolek, řkouce: Jaké jest toto slovo, že v moci a síle přikazuje nečistým duchům, a vycházejí? I rozcházela se o něm pověst po všelikém místě té okolní krajiny.

(Lukáš 4: 33-37) *

„Hromadná halucinace. Zázraky, léta-ající talíře, strašidla - to všechno je stejné,“ řekla mu tehdy Monika.

„To je docela možné,“ odpověděl, „ale proč je viděli?“

„Protože je vidět chtěli.“

„Proč je vidět chtěli?“

„Protože měli strach.“

„Myslíš, že na tom nic víc není?“

„A to nestačí?“ *

Když opustil Kafarnaum poprvé, počet jeho následovníků se podstatně rozšířil. Pro město se stalo nepohodlné, aby v něm nadále zůstával, protože obchodní ruch zde prakticky ochromily davy lidí, kteří přicházeli, aby se na vlastní oči přesvědčili, jak koná jedno-duché zázraky.

Pak hovořil k lidem na prostranstvích za městem. Setkal se tam s inteligentními, vzdělanými lidmi, kteří s ním zjevně měli něco společného. Někteří z nich vlastnili rybářské floty - jako Šimon, Jakub a Jan - a dalším byl lékař a ještě dalším jeden státní úředník, který ho poprvé slyšel kázat v Kafarnaumu.

„Musí vás být dvanáct,“ řekl jim jed-noho dne. „Musí to být zvířetník.“

Vyjadřoval se, aniž pečlivě volil slova. Mnohé z jeho myšlenek působily zvláštním dojmem. Mnohé z toho, o čem hovořil, jim připadalo vzdálené. Někteří farizejové měli za to, že se rouhá.

Jednoho dne se setkal s mužem, v němž poznal esence z osady poblíž Machaerusu.

„Chce s tebou mluvit Jan,“ sdělil mu esénec.

„On ještě není mrtev?“

„Drží ho v Peraeu. Myslím, že Herodes má příliš nahnáno, než aby ho zabil. Dovoluje Janovi, aby se procházel mezi zdmi paláce a v jeho zahradách, dovoluje mu hovořit s jeho lidmi, ale Jan se obává, že Herodes brzy najde odvahu a nechá ho ukame-novat, nebo mu useknout hlavu. Potřebuje tvoji pomoc.“

„Jak mu mám pomoci? On umřít musí. Nemá žádnou naději.“

Esénec zabořil do nepřítelových očí proroka nevěřící pohled. *

„Ale, mistře, nikdo jiný mu pomoci nemůže.“

„Učinil jsem vše, co si přál, abych učinil,“ odpověděl prorok. „Léčil jsem nemocné a modlil se za chudé.“

„Nevěděl jsem, že si to přál. Ale teď potřebuje pomoc, mistře. Mohl bys mu zachránit život.“

Prorok odtáhl esénského stranou od davu.

„Jeho život nelze zachránit.“

„Jestli to není možné, prospěje to nepravosti a království nebeské nebu-de obnoveno.“

„Jeho život nelze zachránit.“

„Je to vůle boží?“

„Jsem-li bůh, pak je to vůle boží.“

Esénec se s beznadějným výrazem v obličeji odvrátil a začal se od něho vzdalovat.

Jan Křtitel bude muset zemřít. Glo-gauer nechtěl historii měnit, jen ji upevnit.

Procházel se svými stoupenci celou Galileou. Vybral si svých dvanáct vzdělaných společníků, a ostatní, kteří ho doprovázeli, byli dosud z největší části chudí lidé, kterým nabízel jejich jedinou naději na bohatství. Mnoho z nich patřilo k těm, kteří ještě nedáv-no byli připraveni jít s Janem proti Ří-manům - jenže Jan byl nyní ve vězení. Možná že tento člověk je povede v re-voluci, při níž se zmocní bohatství Je-ruzálema a Jericha a Cesarea. Byli unavení a hladoví a oči se jim ve spa-lujícím ohni leskly, ale tohoto muže v bílé róbě následovali, protože potře-bovali mít naději a tuto naději našli v něm. Viděli ho dělat ne bezvýznam-né zázraky.

Jednou jim kázal z loď, jak měl často ve zvyku, a když se brodil mělči-nou k břehu, zdálo se jim, že jde po hladině vody. Když přistupovali po Galileji na podzim, všichni jim sdělovali novinu, že Janovi usekli hlavu. Zoufalí z Křti-telovy smrti obrátili se s novými nadě-jemi na tohoto nového proroka, který Křtitele kdysi znal.

Z Cesarei je vytlačila římská hlídka, zvyklá na divochy potulující se po zemi i na jejich proroctví.

Zakázali jim i další města poté, co se prorokův vřel rozšířil. Zdálo se, že

nejen římská, ale ani židovská úředníci nejsou ochotni tolerovat nového proro-ka, jako tolerovali Jana. Politické klima se změnilo.

Nyní sháněli jídlo jen s obtížemi a proto se živili vším, co našli. A trpěli jako vyhladovělá zvíř.

Prorok je naučil předstírat, že jedí, a jak na hlad nemyslet.

Karl Glogauer, záračný léčitel, psy-chiatr, hypnotizér, spasitel.

Někdy zapochyboval, že dělá dobře, když úlohu, kterou si zvolil, skutečné hraje, a tehdy jeho učedníky znepoko-jovalo, že si protřečl. Nyní ho často nazýval jménem, které slyšeli již dřív: Ježíš Nazaretský. Většinou jim nebrá-nil, aby ho tak oslovovali, ale někdy vzplanul a vyrážel ze sebe takové zvláštní, těžko vyslovitelné jméno.

„Karl Glogauer! Karl Glogauer!“

A oni reagovali slovy: Hle, hovoří hlasem Adonaie.

„Nenazývejte mě tím jménem!“ vy-křikoval, a je to vždy rozrušilo a ne-chávali ho samotného, dokud z něho hněv nevyrchal.

Když se počasí změnilo a přišla zima, vrátili se do Kafarnaumu, který se stal baštou jeho následovníků.

V Kafarnaumu přečkal zimu, pro-nášel proroctví.

Mnohá z těchto proroctví se týkala jeho samotného a osudu jeho učední-ků.

*

Tedy přikázal učedníkům svým, aby žádnému nepravili, že by on byl Ježíš Kristus. A od té chvíle počal Ježíš ozna-movati učedníkům svým, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpěti od star-ších a předních knězi a od zákonníků, a zabit býti, a třetího dne z mrtvých vstáti.

(Matouš 16: 20-21) *

Dívali se v jejím bytě na televizi. Byl teplý nedělní večer, mezi šestou a sed-mou hodinou, a Monika kousala jabl-ko.

Pak ukázala nakousnutým jablkem na obrazovku.

„Koukej na ten nesmysl,“ pozname-nala. „O tom přece nemůžeš tvrdit, že ti to něco říká.“

Vysílali náboženský pořad o muzi-kálu z jednoho kostela v Hampsteadu. V muzikálu se vyprávěl příběh o ukřižování.

„Rocková skupina na kazatelně,“ ušklíbala se. „To je úroveň.“
Neodpověděl. Pořad mu připadal jaksi nechutný. Nedokázal přikývnout na souhlas.
„Boží mrtvola už skutečně začíná zahrňovat,“ posmívala se. „Fuj! Ten smrad!“
„Tak to vypni,“ řekl klidně.
„Jak že se ta rocková skupina jmenuje? The Maggots?“
„Je to dost zvláštní. Já to vypnu, mám?“
„Ne, chci se dívat. Je to takové re-cesní.“
„No tak to vypni!“
„Imitace Krista!“ vyhrkla přes nuce-ný smích. „Ti ho ale zřídili!“
Černošský zpěvák, který hrál Krista a zpíval na banální doprovod falešně, začal drmolit bezkrevná slova o lidské sounáležitosti.
„Jestli měl skutečně takový hlas, není divu, že ho ukřižovali,“ poznamenala Monika.
Natáhl ruku a televizor vypnul.
„Mně se to líbilo,“ řekla posměvačně s předstíraným rozčarováním. „Taková nádherná labutí píseň.“
Později s jistým afektem dodala, „Ty můj staroušku. Jaká škoda! Mohl z tebe být John Wesley nebo Calvin nebo někdo. Dneska nemůžeš dělat spasitele, aspoň ne podle svých představ. Nikdo ti nebude naslouchat.“

6.

Prorok žil v domku muže jménem Šimon, kterému však raději říkal Petr. Šimon byl prorokovi vděčný za to, že vyléčil jeho ženu z nemoci, kterou delší dobu trpěla, a vyléčil ji bez nějakého většího úsilí.

V té době se v Kafarnaumu vyskytovalo skutečně hodně cizinců - mnozí z nich přicházeli, aby viděli proroka. Šimon proroka upozorňoval, že o některých se ví, že jsou zvědy Římanů, nebo že jsou farizejové.

Farizejové celkem proti prorokovi nic neměli, i když zázrakům, o nichž se doslechli, nevěřili. Avšak hladina politického života byla zčeřena a v řadách římských okupačních jednotek, počínaje Pilátem přes důstojníky až po řadové vojáky, vládlo napětí. Tušili nějakou vzpouru, ale nedokázali zachytit žádné známky, které by nasvědčovaly, že se blíží.

Samotný Pilát doufal, že to budou potíže značného rozsahu. To by aspoň císaři Tiberiovi dokázalo, že v záležitosti Chrámu byl k Židům příliš shovívavý. A ukázalo by se, že Pilát měl pravdu, a jeho moc na Židy by se posílila.

V současné době s tetrarchy provincií nevycházel nijak dobře - zejména s nestálým Herodesem Antipatris-kým, kterého před časem považoval za jediného, o něhož se může skutečně opřít. Kromě politické situace mu život komplikovala atmosféra v domácnosti v tom, že jeho neurotickou ženu opět pronásledovaly noční můry, a ta proto vyžadovala mnohem víc pozornosti, než si mohl dovolit jí věnovat.

Napadlo ho, že by snad mohl vyvolat incident, ale musel by to zařadit tak, aby se o tom Tiberius nikdy ne dozvěděl.

Mohl by se zaměřit na no-vého proroka, ale ten se zatím proti židovským ani římským zákonům ničím neprovinil.

Neexistoval zákon, který by někomu zakazoval prohlašovat se za spasitele, jak se podle některých slov tento člověk prohlašoval, a on sotva podněcoval lid k revoltě - spíš naopak.

Když se díval oknem své komnaty na minarety a věžičky Jeruzaléma, přemýšlel o informacích, které mu přinesly jeho zvědové.

Brzy po slavnosti, kterou Římané nazývali saturnálie, prorok a jeho učedníci opět odešli z Kafarnaumu a zahájili putování po celé zemi.

Nyní, když horké počasí pominulo, nechtěli po něm již tolik zázraků, ale o to víc se dožadovali jeho proroctví.

Upozorňoval je na všechny chyby, kterých se v budoucnosti dopustí, a na všechny zločiny, které budou v jeho jménu spáchány.

Prošel celou Galilejí a Samařím, ubíral se po dobrých římských cestách k Jeruzalému.

Slavnost přesnic se rychle blížila.

Římsští úředníci v Jeruzalému o nadcházejícím svátku diskutovali, protože v té době vždy docházelo k nej-větším nepokojům. Již dříve se v těch dnech odehrály vážné pokusy o vzpou-ru, a také letos se nepochybně vyskyt-nou nějaké potíže.

Pilát promluvil k farizejským, žádal je o spolupráci. Farizejové slíbili, že udělají, co bude v jejich silách, ale že nebudou moci zabránit, aby se lidé ne-chovali pošetile.

Pilát je s chmurným výrazem v tváři propustil.

Zvědové přinášeli Pilátovi zprávy z celého území. V některých zprávách byla sice o novém prorokovi zmínka, ale uvádělo se, že je neškodný.

Pilát si pro sebe říkal, že ten prorok teď třeba skutečně neškodný je, ale jestli dorazí do Jeruzaléma v průběhu přesnic, už by takový nemusel být.

*

Dva týdny před přesnicemi dorazil prorok do města Betany poblíž Jeruzaléma. Někteří z jeho galilejských učed-níků měli v Betany přátele a tito přátelé byli více než ochotni poskytnout útočiště člověku, o němž slýchali od jiných poutníků z jejich cest do Jeruzaléma a do Jeruzalémského chrámu.

Do Betany se uchýlili proto, že pro-řoka ten velký počet lidí, kteří chodili za ním, rozrušoval.

„Je jich příliš mnoho,“ postěžoval si tehdy Šimonovi. „Příliš mnoho, Petře.“

Glogauer měl nyní vychrtlý obličej,

oči vpadlé ještě hlouběji do důlků a mluvil jen málo.

Někdy se kolem sebe váhavě roz-hlízel, jako by nevěděl přesně, kde se nachází.

Do Betany se k němu doneslo, že se na něho vyptávají římscí zvědové, ale nezdálo se, že by ho ty zprávy

znekli-dřovali. Naopak, přikyvovať zamyšle-ně hlavou, jako by ho uspokojovaly.

Jednou se s dvěma ze svých učední-ků vypravil, aby se podíval do Jeruza-léma. V odpoledním světle vypadaly žluté zdi města nádherně. Věže a vyso-ké budovy, zdobené červenou, modrou a žlutou mozaikou, bylo vidět již ze vzdálenosti několika kilometrů.

Prorok se obrátil zpět směrem k Be-tany.

„Kdy půjdeme do Jeruzaléma?“ zep-tal se jeden z učedníků.

„Ještě ne,“ odpověděl Glogauer. Ra-mena měl pokleslá a rukama se držel kolem hrudi, jako by mu bylo zima.

Dva dny před oslavami přesnic v Je-ruزالémě vzal prorok svoje učedníky k hoře Olivetské u předměstí Jeruza-léma, které stálo poblíž hory a nazýva-lo se Betfagi.

„Přiveďte mi oslíka,“ poručil jim. „Mládě. Musím nyní naplnit pro-roctví.“

„Všichni se pak dozví, že jsi spasi-tel,“ pronesl Ondřej.

„Ano.“ A Glogauer si povzdechł. Opět pocíť strach, ale tentokrát niko-li fyzický. Tentokrát to byl strach herce, který se chystá na svou závěreč-nou, nadmíru dramatickou scénu a není si jist, zda ji dobře zvládne.

Na horním rtu mu vyrazil studený pot. Setřel ho.

V mdlém světle se pátravě rozhlédl po mužích kolem sebe. Nijak ho neza-jímalo, jak se kdo jmenuje, zajímalo ho jen, kolik jich je. Bylo jich zde deset. Zbývající dva sháněli oslíka.

Stáli na travnatém svahu Olivetské hory a shlíželi na Jeruzalém a velký Jeruzalémský chrám ležící pod nimi. Vál mírný, teplý vánek.

„Jidáší?“ pronesl Glogauer tázavě.

Mezi jeho doprovodem byl jeden to-hoto jména.

„Ano, mistře,“ ozval se vysoký, po-hledný muž s kudrnatými rusými vlasy a neurotickýma, inteligentníma očima.

Glogauer byl přesvědčen, že tento člověk, Jidáš Iškariotský, trpí padouc-nicí. Upřel na něho zamyšlený pohled. „Chci, abys mi pomohl,“ řekl. „Později, až vstoupíme do Jeruzaléma.“

„Jak, mistře?“

„Musíš předat Římanům zprávu.“

„Římanům?“ Iškariotský se zatvářil ztrápeně. „Proč?“

„Musíš ji předat Římanům, ne

Židům - ti by použili kůl nebo sekýru. Až dozraje čas, sdělím ti víc.“

Obloha již potemněla a nad Olivet-skou horou se objevily hvězdy. Ochla-dilo se.

Glogauer se zachvěł. *

Plesej velice, dcerko Siónská, pokří-kuj, dcerko Jeruzalémská. Aj, král tvůj přijde k tobě; spravedlivý jest a spasení plný, chudý a sedící na oslu, totiž na oslátku mladém.

(Zachariáš 9:9) *

„Osá-na! Osá-na! Osá-na!“

Když Glogauer vjížděl na oslíku do města, jeho učedníci, kteří běželi před ním, házeli mu na cestu palmové rato-lesti. Po obou stranách ulice stály davy lidí, uvědomeni jeho učedníky o tom, že přijede.

Nyní mohli všichni vidět, že tento nový prorok naplňuje proroctví dáv-ných proroků, a mnozí věřili, že přijíždí, aby je vedl proti Římanům. A právě nyní se možná odebírá k Pilá-tovu domu ke konfrontaci.

„Osá-na! Osá-na!“

Zpočátku mu to připadalo jako hosa-na, než si uvědomil, že lidé volají ara-mejsky osvobod' nás.

„Osvobod' nás! Osvobod' nás!“

Na tyto přesnice plánoval Jan Křti-tel ozbrojené povstání proti Římanům. Mnozí byli připraveni se tohoto pov-stání zúčastnit a věřili, že nový prorok převezme Janovu roli vůdce povstání.

„Ne,“ mumlal, když se rozhlížel kolem sebe po jejich tvářích plných očekávání. „Ne, nejsem Spasitel. Ne-mohu vás osvobodit. Nemohu...“

Neslyšeli ho, ohlušení vlastními vý-křiky.

Karl Glogauer vstoupil do Krista. Kristus vstoupil do Jeruzaléma. Příběh se blížil svému vyvrcholení.

„Osá-na!“

O osvobození v tom příběhu nic ne-stálo. Nemohl jim pomoci.

*

Amen, amen pravím vám: Kdo přijí-má toho, kohož bych já poslal, mneť přijímá; a kdož mne přijímá, přijímá toho, který mne poslal. To pověděl Ježíš, zkormoutil se v duchu, a osvědčil, řka: Amen, amen pravím vám, že jeden z vás mne zradí. Tedy učedníci vzhledli na sebe vespolek, po-chybující, o kom by to pravil. Byl pak jeden z učedníků Ježíšových, kterýž poslechl na klíně jeho, jehož mluval Ježíš. Protož tomu návštěi dal Simon Petr, aby se zeptal, kdo by to byl, o němž praví. A on odpočívaje na pr-sech Ježíšových, řekl jemu: Pane, kdo jest? Odpověděl Ježíš: Ten jest, komuž já omočené skývy podám. A omočiv skývu, podal Jidášovi, synu Šimona Iškariotského. A hned po té skyvě vstoupil do něho satan. I řekl jemu

Ježíš: co činiš, čin spěšně.

(Jan 13: 20-27)

Jidáš Iškariotský se poněkud ne-jistě mračil, když odcházel z místnosti do zaplněné ulice a mířil ke správcově paláci.

Nepochybně měl provést sou-část plánu na oklamání Římanů a při-mět lid, aby se postavil na Ježíšovu obranu, ale měl dojem, že to je příliš nebezpečný plán. Mezi hemžícími se muži, ženami a dětmi vládla napjatá atmosféra. Ve městě hlídkovalo mno-hem víc římských vojáků než obvykle.

Pilát byl statný člověk. V obličejí měl vepsanou nestřídmost, v plochých očích krutost. Pohlédl na Žida s opo-vržením.

„Neplatíme informátory, jejichž in-formace se ukáží být nepravdivé,“ upo-zornil.
„Nejdu si pro peníze, pane,“ řekl Jidáš a předstíral přívětivost, asi ta-kovou, jakou Římané od Židů zde oče-kávali.
„Jsem občan zachovávající věrnost císaři.“
„Kdo je ten rebel?“
„Ježíš Nazaretský, pane. Dnes pře-kročil práh města...“
„Vím. Viděl jsem ho. Ale slyšel jsem, že káže o pokoji a poslušnosti k záko-nům.
„Aby vás oklamal, pane.“
Pilát se zakabonil. Znělo to pravdě-podobně. Zavánělo to právě takovým podvodem, jaký od těch lidí se sameto-vými řečičkami očekával.
„Máš důkazy?“
„Patřím k jeho pobočníkům, pane. Dosvědčím jeho provinění.“
Pilát sešpulil svoje masité rty. Mo-mentálně si nemohl dovolit farizejské urazit, ti mu již nadělali dost trápení. Zejména Kaifáš bude okamžitě vykři-kovat něco o nespravedlnosti, kdyby toho proroka uvěznil.
„Prohlašuje se za právoplatného krále Židů, potomka Davidova,“ pokračoval Jidáš a opakoval tak to, co mu mistr nařídil, aby říkal.
„Skutečně?“ Pilát zamyšleně vy-hlédl z okna.
„Pokud jde o farizejské, pane ...“
„Co je s nimi?“
„Farizejští mu nevěří. Ti mu nepřejí než smrt, protože hovoří proti nim.“
Pilát přikývl a zavřel oči, aby si tu informaci promyslel. Farizejští snad toho blázna nenáviděli, ale z jeho uvěznění by vytloukli politický kapi-tál.
„Farizejští si přejí, aby byl uvěz-něn,“ pokračoval Jidáš. „Lidé se shromažďují, aby mu naslouchali, a dnes mnoho z nich vyvolalo v jeho jménu v Chrámu nepokoj.“
„Je to pravda?“
„Je to pravda, pane.“ A byla to prav-da. Asi pět šest lidí napadlo v Chrámu směnitele peněz, když se je snažilo okrást. Až útočníky zajistili, ti vypo-věděli, že vykonávali vůli Nazaret-ského.
„Nemohu ho uvěznit,“ přemítal Pilát. Situace v Jeruzalémě již nebez-pečná byla, ale kdyby uvěznil tohoto takzvaného krále, mohlo by to podnítit revoluci. Tiberius by to přičetl za vinu jemu, nikoli Židům. Farizejské si musí získat. Ti ho musejí uvěznit. „Počkej tady,“ řekl Jidášovi. „Pošlu Kaifášovi vzkaz.“

*

I přišli na místo, kterémuž jméno Getsemany. Tedy řekl učedníkům svým: Posed'tež tuto, až se pomodlím. A pojav s sebou Petra a Jakuba a Jana, počal se lekati a teskliv býti. I dí jim: Smutnát' jest duše až ke smrti. Počkejte tuto a bděte. (Marek 14: 32-34)

*

Glogauer viděl, že se sročený dav již přibližuje. Poprvé od chvil strávených, v Nazarete pocítil fyzickou slabost a vyčerpání. Oni přicházeli, aby ho za-bili. Musel zemřít, s tím se již smířil, ale měl strach z bolesti, která ho čeká před smrtí. Usedl na svahu na zem
a díval se, jak se pohodlně přibližují. *
„Ideál mučednictví existoval vždy pouze v hlavách několika asketů,“ pro-hlásila kdysi Monika. „Jinak to byl morbidní masochismus, snadný způ-sob, jak se vyhnout běžné odpovědnosti, způsob, jak udržovat utlačené pod kon-trolou...“
„To není tak prosté ...“
„Je, Karle.“

Ted' to mohl Monice předvést, a lito-val, že se o tom zřejmě nikdy nedozví. Původně zamýšlel všechno sepsat a uložit do časostroje v naději, že se jeho písemnosti později najdou.

Bylo to zvláštní. Nepatřil k ná-božensky založeným lidem v tom běž-ném slova smyslu, byl agnostik. K tomu, že hájil náboženství před cy-nickým opovrhováním, které vůči ná-boženství Monika chovala, ho nevedlo přesvědčení, ale spíš to, že nevěřil příliš ideálu, kterému zasvětila svou víru Monika, ideálu vědy jakožto pro-středku pro řešení všech problémů. Její víru nesdílel, a nic jiného než ná-boženství mu nezbývalo, i když na ně-jakého křesťanského boha nevěřil. Bůh chápaný jako mystická síla kře-sťanských záhad a záhad jiných ná-boženství nebyl pro něho dostatečně reálný. Jeho racionální uvažování ho

přesvědčovalo, že bůh v žádné podobě neexistuje, ale podvědomě tušil, že mu víra ve vědu nebude stačit.

„Věda je v podstatě opakem ná-boženství,“ pronesla kdysi Monika re-zolutně. „Necht' se sejde jezuita, kolik chce, a hledá názory na vědu, skuteč-nosti zůstává, že náboženství nemůže akceptovat základní postoje vědy a že pro vědu je samozřejmostí napadat zá-kladní principy náboženství. Jedinou oblastí, v níž není žádný rozdíl a v níž není třeba válčit, je konečný předpo-klad. Člověk může, nebo nemusí před-pokládat, že existuje nadpřirozená bytost zvaná bůh. Ale jakmile začne svoje přesvědčení obhajovat, musí dojít k šarvátkám.“

„Mluvíš o organizovaném nábožen-ství ...“

„Mluví o náboženství jako o proti-kladu víry. Kdo potřebuje náboženský rituál, když máme náhradou mnohem lepší rituál vědy? Náboženství je rozumnou náhradou za znalost. Ale náhrady, Karle, už nepotřebujeme. Věda nabízí zdravější základ pro for-mulování myšlenkových a etických souborů. Již nepotřebujeme nebeský kočár, ani velkou pekelnou hůl, když nám věda ukazuje, jaké má to či ono počínání důsledky, a když lidé samot-ní mohou posoudit, zda ta počínání jsou správná nebo chybná.“

„S tím se nemohu smířit.“

„Protože jsi nemocný. Já jsem taky nemocná, ale aspoň vidím příslib uzdravení.“

„Já vidím pouze hrozbu smrti...“ *

Jak se předem dohodli, Jidáš ho po-líbil na tvář - pak ho obklopili ozbroje-ní strážci Chrámu a římsí vojáci.

K Římanům pronesl, s určitým pře-máháním, „Jsem Král židovský.“ Fari-zejským služebníkům řekl, „Jsem Spasitel, který přišel, aby vaše pány zničil.“

Nyní se zkompromitoval, a závěreč-ný obřad mohl začít.

*

Nebyl to čistý soudní proces, ale ja-kási směsice uplatňování římských a židovských zákonů, která ve svém výsledku nikoho neuspokojovala. Cíle se podařilo dosáhnout po několika po-radách mezi Pilátem a Kaifášem a třech pokusech přizpůsobit a spojit jejich separátní soudní systémy tak, aby se v se v dané situaci daly prospěš-ně využít. Oba potřebovali obětního beránka, byť z různých důvodů, a tak se konečně dospělo k výsledku, a bláz-nivý prorok byl usvědčen na jedné straně z rebelie proti Římu a z ka-ciřství na straně druhé.

Zvláštním rysem tohoto soudního procesu bylo to, že při něm jako svedkové vystupovali všichni učedníci obžalovaného, kteří, jak se zdálo, téměř dychtili po tom, aby jejich mistr byl usvědčen.

Farizejové souhlasili s tím, že době a situaci bude nejlépe vyhovovat říms-ký způsob poprav, a bylo tedy roz-hodnuto, že odsouzený bude ukřižován. Ten člověk se však těšil určité popularitě, takže bude nutné uplatnit některé z vyzkoušených říms-kých praktik k ponižování, aby se v očích poutníků stal patetickou a směšnou postavou. Pilát farizejské ujistil, že na to dohlédne, ale postaral se o to, aby podepsali listiny, v nichž mu dávají souhlas, aby tak postupoval.

*

Žoldnéři pak uvedli jej vnitř do sině, to jest do radného domu, a svolali všec-ken zástup. I oblékli jej v šarlat, a ko-runu spleť z trní, vložili naň. I počali ho pozdravovati: Zdráv buď králi Ži-dovský. A bili hlavu jeho třtinou, a plili na něj, a sklánějice kolena, kla-něli se jemu. A když se jemu naposmí-vali, svlékli s něho šarlat, a oblékli jej v roucho jeho vlastní. I vedli jej, aby ho ukřižovali.

(Marek 15:16-20) *

Z bolesti a rituálního ponižování měl zastřené smysly - i z toho, že se tak beze zbytku vžil do své role.

Byl příliš slabý, než aby unesl těžký dřevěný kříž, a proto kříž vlekl ke Gol-gotě jeden Kyrénec, kterého Římané k tomu účelu najali. Glogauer kráčel za ním.

Jak se potácivým krokem ubíral přeplněnými, ztichlými ulicemi, sledo-ván těmi, kteří se domnívali, že je po-vede proti římským mocipánům, oči měl zalité slzami a viděl jako v mlze, takže občas klopýtal mimo cestu -a tehdy ho některý z římských vojáků postrčil zpátky na cestu.

„Jsi nadmíru emocionální, Karle. Proč nepoužíváš ten svůj mozek a nese-bereš sílu ...“

Slova si pamatoval, ale nebylo jed-noduché si vzpomenout, kdo je říká.

Cesta vedla vzhůru po úbočí kopce a byla kamenitá. Někdy uklouzl - a za-vzpomínal na jiný kopec, na který vy-stupoval už před delší dobou. Připadalo mu, že býval dítětem, ale vzpomínky splývaly s jinými, takže ani to nevěděl určitě.

Ztěžka oddychoval, dýchal z obtíže-mi. Bolest od trnů na hlavě vnímal jen málo, ale celé jeho tělo jako by se chvělo v rytmu bušení srdce - a to bu-šilo jako buben.

Byl večer. Slunce zapadalo.

Upadl na tvář a rozfízl si hlavu o ostrý kámen, právě když dorazil na vrcholek kopce. Omdlel.

I vedli jej na místo Golgota, to jest, vyložil-li by, popravní místo. I dávali mu pítí víno s mirrou, ale on nepřijal.

(Marek 15: 22-23) *

Srazil kalich stranou. Voják pokrčil rameny a natáhl ruku po jedné ze svých zbraní. Druhý voják zbraň již držel.

Když se probral z bezvědomí, začal se silně chvět. Pociť-oval intenzivní bo-lest z toho, jak se mu provazy zařezá-ly do kůže na zápěstích a kotnicích. Bojoval.

Ucítil, že mu do dlaně vtiskli něco chladivého. I když to něco zaujímalo jen malou plošku ve středu jeho dlaně, bylo to těžké. Zaslechl zvuk, který rov-něž pulsoval v rytmu jeho srdce. Otočil hlavu, aby na svou ruku pohlédl.

Ležel na kříži položeném na zemi a jeden voják mu dřevěnou paličkou zatloukal do dlaně velký železný hřeb. Díval se a podívoval, proč necítí žád-nou bolest. Voják se rozmáchl paličkou rázněji, když hřeb narazil na odpor dřeva. Dvakrát hřeb minul a udeřil Glogauera do prstů.

Glogauer pohlédl na druhou stranu a spatřil, že i tam zatlouká voják hřeb do jeho dlaně. Tento voják zřejmě minul hřeb mnohokrát, protože prsty této ruky měl Glogauer zakrvácené a rozdrcené.

První voják dokončil zatloukání svého hřebu a obrátil svou pozornost Glogauerovým nohám. Glogauer poci-til, jak mu železný hřeb prochází masem, uslyšel, jak se zaráží do dřeva.

Pomocí kladky začali kříž zvedat do vertikální polohy. Glogauer si povšiml, že je sám. Nikdo jiný neměl být toho dne ukřižován.

Nyní měl na světlá Jeruzaléma pod sebou dobrý výhled. Obloha byla dosud prosvětlená, ale jen málo. Brzy ztmavne docela.

Přicházelo jen málo lidí. Jedna žena mu připomenula Moniku. Zvolal na ni.

„Moniko!“

Jeho hlas však zněl chraptivě a veli-ce slabě. Ta žena ani nevzhlédla.

Vnímal, jak jeho tělo visí na hře-bech. Měl dojem, že v levé ruce silně krvácí, že v ní ucítil ostrou bolest.

Je to zvláštní, uvědomil si, že zde musí viset právě on. Vždyť sem přijel jen proto, aby ukřižování viděl - jen proto.

Bolest v jeho levé ruce zesílila.

Pohlédli krátce na římské vojáky, kteří pod křížem hráli kostky. A jak se zdálo, celou svou pozornost věnovali jen jini. Z té výšky body na kostkách nerozeznal.

Povzdechl si. Připadalo mu, že

pohyb hrudníku při dýchání mu v rukou vyvolává nějaký větší tlak. Bo-lest však již nebyla tak intenzivní. Přimhouřil několikrát oči a pokusil se odtáhnout záda od kříže.

Celým jeho tělem pronikla silná bo-lest. Zatnul zuby. Bylo to příšerné. Prudce se nadechl a vykřikl. Zkroutil se.

Na obloze už nebyla po světle ani stopa. Hvězdy a měsíc zakryly husté mraky.

Zdola se ozýval šepot hlasů.

„Sundejte mě!“ zvolal. „Pustě mě prosím!“

Prostoupila jím bolest. Předklonil se, ale nikdo ho neosvobodil - tentokrát ne.

O chvíli později pozvedl hlavu. Ten pohyb měl za následek, že znovu upadl do agónie a znovu se začal na kříži svíjet.

„Sundejte mě! Prosím. Přestaňte, prosím.“

Každá částička jeho těla, každý sval a šlacha a kost byly prostoupeny téměř nepředstavitelnou bolestí.

Pochopil, že se příštího dne nedoži-je, jak si původně myslel. To, že taková bolest může existovat, si nikdy dřív nepomyslel. *

A v hodinu devátou zvolal Ježíš hla-sem velikým, řka: Elói, Elói, zabachta-ni? Což se vykládá: Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?

(Marek 15:34)

Glogauer si odkašlal. Byl to suchý kašel, sotva slyšitelný. Ale vojáci pod křížem zakašlání zaslechli, protože noc již zcela ztichla.

„Je to zvláštní,“ poznamenal jeden z nich. „Včera ho uctívali, a dneska přímo dychtili po tom, aby byl zabit -i ti, co mu byli nejbližší.“

„Budou rád, až z této země. Vypadne-me,“ řekl jiný.

*

Znovu zaslechl Moničin hlas, „Jsou to slabost a strach, Karle, co tě k tomu dohnalo. Mučednictví se rovná domýšlivosti. Copak to nechápeš?“

Slabost a strach.

Opět si odkašlal a bolest se vrátila, ale již mnohem mírnější.

Krátce před tím, než zemřel, začal znovu hovořit, či spíše mumlat, dokud nepřestal dýchat. „Je to lež. Je to lež. Je to lež.“

Později, když jeho tělo uloupili slu-žebníci těch několika lékařů, kteří věřili, že muselo mít nějaké zvláštnos-ti, se rozšířily zvěsti, že nezemřel. Mrtvola v pitevně lékařů již podléhala rozkladu a brzy po ní nezůstane ani stopa.